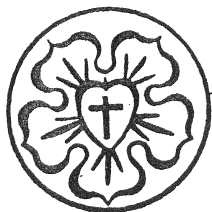

OROSHÁZI

HARANGSZÓ

1999. május

VI. ÉVFOLYAM 2. SZÁM

INGYENES

ELŐHANG

Volt egyszer egy ember, aki az ő háza udvarán oszlopot épített az ő Istenének. De az oszlopot nem márványból faragta, nem kőből építette, hanem ezer meg ezer apró csillogó homok-szemcséből, és a homok-szemcséket köddel kötötte össze.

És az emberek, akik arra járva látták, nevettek rajta és ezt mondták: bolond.

De az oszlop csak épült, egyre *épült, mert az ember hittel a szívében építette az ő Istenének.*

És amikor az oszlop készen állott, az emberek még mindig nevettek és azt mondták: majd a legelső szél összedönti.

És jött az első szél: és nem döntötte össze.

És jött a második szél: és az sem döntötte össze.

És akárhány szél jött, egyik sem döntötte össze, hanem mindegyik szépen kikerülte az oszlopot, amely *hittel épült.*

És az emberek, akik ezt látták, csodálkozva összesúgtak és azt mondták: varázsló. És egy napon berohantak az udvarára, és ledöntötték az ő oszlopát.

És az ember nem szitkozódott és nem sírt, hanem kiment megint az ő udvarára és *hittel a szívében kezdett új oszlopot építeni az ő Istenének.*

És az oszlopot most sem faragta márványból, sem nem építette kőből, hanem megint sok-sok apró homok-szemcséből és a homokszemcséket köddel kötötte össze!

Wass Albert művei

AZ ÉLŐ HIT A SZENTLELEK AJÁNDÉKA!
MINDENKINEK ÁLDOTT PÜNKÖSDI ÜNNEPET ÉS LELKI MEGÚJULÁST KÍVÁNUNK!
A NYÁRI VASÁRNAPOKON IS SZENTELJÜK MEG AZ ÜNNEPNAPOT!

/Harmadik parancsolat/

Jézus mondja:

“Aki tehát vallást tesz rólam az emberek előtt, arról majd én is vallást teszek mennyei Atyám előtt”

(Máté 10,22/)

Az Ágostai Hitvallás

Ágostai Hitvallású Evangélikus Keresztény Egyház - hivatalosan ez a mi nevünk. Sokan sajnos nem is tudják, miért és honnan ered az elnevezés. Találgatásokba bocsátkozunk, és vannak sejtéseink: Szent Ágoston, nagy hatású egyházatya révén (Augustinus 354-430), vagy azért, mert Luther is ágostonos szerzetes volt. Az igazság azonban máshol keresendő.

Egy Augsburgban (Ágosta) felolvasott és 7 város által aláírt hitvallási irat áll a megnevezés mögött.

A 28 cikkből álló irat szerzője Philipp Melancthon, segítők a szövegezésben Justus Jonas, Agricola és Spalatin. Bár Luther nem vett részt az irat megformálásában, teljesen egyetértett vele, és ki is jelentette: ő abban a történelmi helyzetben nem tudott volna ilyen csendesen lépni. Német és latin nyelven íródott, viszont az első két példány nem maradt fenn.

Tartalmi szempontból vallási és gyakorlati kérdéseket volt hivatott a császár és a birodalmi gyűlés előtt igazolni. Az első 21 tétel előzményei a Schwabachi és Marburgi Cikk voltak, itt az evangélikus egyház fő tanítása található (Istenről, bűnről, megigazulás, egyházi szolgálat, keresztség, gyónás, úrvacsora, szabad akarat stb.) A második rész háttérében a Torgaui Cikk állt, itt a római katolikus egyház visszaéléseiről esik szó (papok házassága, úrvacsora két szín alatt, egyházi hatalom; különbségtétel ételek között stb.). Az “új hit” képviselői, ahogyan a római katolikusok fogalmaztak, mégsem tudták ellenfeleik számára is meggyőző módon összefoglalni és megvédelmezni reformációi elgondolásait. A katolikus oldal nem volt elégedett a válasszal és rögtön elkészült a Cáfolat is, melyre egy hosszabb irat, az Ágostai hitvallás Apológiája, Védőirata felelt. De V. Károly ezt is elutasította.

Stilisztikai szempontból vizsgálva békés hangvétel jellemzi. A cél ugyanis nem az egyházszakadás kieszközölése volt, hanem a közös kincs, a hagyomány megcsillogtatása. A közös alapra, az egységes hitre kívánt rámutatni. Melancthon hangsúlyozta a dogmatikailag azonos talajt, de ki is emelte az eltéréseket. Mivel nincs benne szó a tisztítóüzléről (purgatórium) és a pápaság problematikáját sem feszegeti, olyan dokumentumként tekinthetünk rá, mely jól használható a felekezetek közötti tárgyalások során.

Nem mutatja be az evangélikus hitet hiánytalanul, a reformációi teológia felől érthető meg: 1. egyedül a Szentírás, 2. egyedül Krisztus, 3. egyedül a hit 4. egyedül a kegyelem.

Vélemények a hitvallásról

Vilmos bajor herceg:

“Úgy látszik a lutheránusok benne ülnek a Bibliában, mi pedig csak mellette.”

János, szász választófejedelem:

“Fejedelemségemnél is drágább nekem a Krisztus keresztye és az Ágostai Hitvallás.”

Gieseler református tudós:

“Ha azt a kérdést vetnénk fel, hogy melyik hitvallás lenne a legalkalmasabb az összes protestánsok egyesítésére, én az Ágostai Hitvallás mellett foglalnék állást. Örökké helyes irányba vezető fény marad a sötétben járóknak.”

Stadion augsburgi katolikus püspök:

“Az Ágostai Hitvallás igazság és ezt le nem tagadhatjuk.”

Tudni kell, hogy a mai napig egyházunkban a lelkesek a Bibliára és ebben a hitvallásban található kifejezésére teszik le az esküt.

Fontos az is, hogy a hitvallása 450. évfordulóján a Római Katolikus Egyház a hitcikkeket a hit egy lehetséges kifejezéseként fogadta el.

Nem csak a hovatarozás-tudat és az ismeretek miatt lényeges ismerni ezt a hitvallást, de a korunkban nagy méreteket öltő szektás megnyilvánulások tekintetében is jó támpontot ad: mit vallunk, mi az, ami valóban biblikus.

Skorka Katalin

A Szentháromságról

Sok hívő kereszténynek - így magamnak is - okozott gondot hitünknek tanítása a Háromságról. Hogyan lehet az egy három és a három egy. Sokan megtagadták és tagadják ezt ma is. Én magamban már megláttam ennek a valóságát. Példaképpen vegyünk egy poharat a kezünkbe. Ez tényleg csak egyetlen pohár, mégis ha csak az anyagát nézzük, az üveg, de nem minden üveg pohár. Hogy ebből az üvegből pohár legyen, azt egy Értelemnek ki kellett gondolnia. De ha megvan a pohár anyaga és a pohár információja, az még mindig nem pohár. Szükség van egy harmadik tényezőre is, arra az alkotó erőre, amely által az anyagból a megadott dokumentáció szerint az üvegből megformálja végre a poharat. Így azután előtűnik áll egy pohár, amelyben megtestesül annak hármassága: anyaga, amelyből áll, szellemi alkotórésze, amely szerint lett, és az az Erő, amely által az anyagból a megadott terv szerint kialakult a pohár. Egyik sem hiányozhat egyetlen pohárból sem, nélkülözhetetlen mind a három. De ha tovább gondolkodunk, meg kell látnunk, hogy ez a három nincs magától. Az anyagát is elő kellett Valakinek állítani, a tervét is ki kellett Valakinek dolgoznia és az alkotó Erőt is, amely által lett, kellett Valakinek adnia. És így előttünk áll az egy pohárban megtestesült Háromság, akiket mi Atya, Szentlélek és Fiú néven egy Istenként tisztelünk és imádunk. Mert ez a törekeny pohár mi, emberek vagyunk. Ő belőle, Ő terve szerint és Ő általa teremtettünk azzá, akik vagyunk. A baj csak az, hogy az Ősbűnnel tettünk meg és ennek súlya kiszakított minket Teremtőnkől. Kőre estünk, összetörtünk. Cserepeinkben megmaradt anyagunk a tervdokumentációban a formánk, de elfogyott az energia, amely által lettünk. Ezért kell a Teremtőnek, ha újjáteremt bennünket, az Erőt, a Fiát újból áldozatul adnia, hogy újjáteremthessen bennünket. De megtette, mert szeret. Áldott legyen érte a neve. Fogadjuk el áldozatát hálaadással újból, hogy emberként élhesünk.

id. Péterfia Zoltán

Éves beszámoló

Ravasz Antal Alapítvány, mely az Evangélikus Gimnázium támogatására jött létre.

Az 1998. évi tevékenységének és gazdálkodásának legfontosabb adatait az alábbiakban hozzuk nyilvánosságra.

Az 1998. évi bevétele:

Adományokból és egyéb bevételekből eredően

összesen: 171.000.-Ft.

Az éves kiadások:

- a kuratórium javaslata és döntése alapján 8 fő jó, szorgalmas, példamutató tanuló részére 120.000 Ft ösztöndíjat,

- a meghirdetett pályázatra beérkező munkák díjazás a címén 35.000.-Ft

- dologi kiadásként 9.000.-Ft

összeg került kifizetésre.

Alapítvány kuratóriuma

MIKOLAY ISTVÁN LELKÉSZ ÉS GOTTSTAG ISTVÁN TANÍTÓ EMLÉKKÖVEINEK AVATÁSÁN ELHANGZOTT BESZÉD

(1999. április 25-én)

Tisztelt Ünneplő Gyülekezet! Kedves Evangélikus Testvéreim! Kedves Vendégeink!

Nem is olyan régen volt, amikor egyházközségünk presbitériuma úgy határozott, hogy az Orosházát megalapító ősök emlékére egy márványobeliszket helyez el az evangélikus templom kertjében. Ugyanakkor arról is döntöttünk, hogy 1995-től kezdve az 1977. április 24-i városalapítási évfordulóhoz legközelebb eső vasárnapon évente két emlékkövet avatunk. Egy egykor itt szolgált jeles lelkésznek, illetve egy régi egyházi tanítónak. A most állítandó kilencedik emlékkövet Mikolay István lelkész, a tizediket Gottstag István tanító áldozatos egyházépítő munkájának emlékére helyezük el.

Negyven éve is elmúlt annak, amikor a szemközti alvégi parókia padlásán testvéreimmel együtt néhány régi foszladozó papírlapot találtunk. Levittük az értekesnek vélt iratokat Édesapámnak, aki itt volt lelkész, nézze meg, mi lehet ez. Megvizsgáltatta az irásokat kitűnően képzett lelkésztársával, Fürst Ervin bácsival és a régi orosházi dolgok jó ismerőjével, a kántor Tóth Laci bácsival. Ők egyértelműen megállapították, ezek a prédikáció részletek Mikolay István egykori lelkész kezevonását őrzik. Utánaézték Veres József könyvében is, egyeztettek az alig olvasható dátumokat, arra következtettek, azért lehetnek ezek a régi iratok ott fent a padlásán, mert ebben az 1846-ban épített lelkészlakban élt Mikolay István nagytiszteletű úr.

Horváth András, Szimonidesz János, Ágoston István után, Szigethy János mellett ötödik beiktatott evangélikus lelkészként 1823-ban foglalta el a parókiát Orosházán. A Habsburg nyomás megszűni kezdett, a protestantizmus lassan a gyakorlatban is kifejtette erejét. Ezidőben országszerte megpezdült az egyházi élet, virágozni kezdett a magyar nyelvű irodalom. Ez volt a reformkor, ami nagyban hatott a szarvasi Tessedik Sámuel mellett segédlelkészkedő Mikolay Istvánra is. Orosházán a fiatal Székács Józsefet, a későbbi püspököt is ő ismertette meg a magyar irodalommal, elsősorban Berzsenyi Dániel evangélikus költő hazafias verseivel. Mikolay méltó folytatója volt nagynevű elődje, a templomot fölépítő Szimonidesz János esperesnek. Az ő nevéhez fűződik templomunk déli szárnyának elkészítése, amivel a mai, végleges formáját megkapta.

Volt hit az orosházaiakban, hiszen az 1831-es tragikus kolerajárvány után 1 évvel szép, díszes orgonát tudtak vásárolni, 1842-ben a templomot újra fedték cseréppel. Az ő szolgálati éve alatt épült föl a ma is álló két parókia, a Mikolay Istvánnak is otthont adó alvégi mellett 1854-ben a Torkos Károly népes családját befogadó felvégi parókia.

Mikolay mint vezető lelkész az iskolák ellenőrzője és irányítója volt, a korabeli források szerint erélyesen rendbentartotta az egyház lelki és anyagi ügyeit. Vezetésével felépítettek három új iskolát, egyet teljesen felújítottak, mindig az lebegett szeme előtt, hogy a jövő szempontjából az iskola a legfontosabb. Vetni kell, hogy később termés legyen. A

Mikolay családban a magyar nemzeti elkötelezettség, a haza szerete, a humanista tessediki szellem természetes létforma volt. Mikolaynak személyes szerepe van 1848/49-ben is a magyar forradalom és szabadságharc orosházi eseményeiben. Hogy mennyire komolyan vette a magyar nemzeti függetlenséget, álljon itt egy egészen rövid hír, amit Kossuth Hirlapja 1848. december 30-án publikált, (s amit legutóbb Tóth Kálmán tett közzé a harangokról szóló írásában):

“1848. december 27-én Mikolay István lelkész és Neumann segédlelkész lelkesítő szavaira a haza szűkségletére az orosházaiak odaajándékozták az 1818-ban készült legnagyobb harangjukat. A nép egyhangúlag kiáltotta, hogy a legnagyobb harangot legtisztább szívvvel átadja, csupán azt kívánva, hogyha a haza ügyei tisztába hozatnak, a belőle öntendő ágyú az orosházi nemzetörök tulajdona maradjon.”

A Pestre indított harangból azonban mégsem lett ágyú, itt van ma is a toronyban. Mit mond az ezredvég orosházi emberének Mikolay István példája? Híveit a hazaszeretetre, más megbecsülésére, a törvény tisztelgetésre, becsületes munkára ösztönözte, hogy tisztességesen boldoguljanak. Követte a protestantizmus alapelveit: az evangélikusokat ért kámadások és korlátozások ellenére sem volt türelmetlen, elfogadta mások vallását, azonban öntudatosan vallotta lutheránus hitét. Nem szolgálalkú embereket kívánt nevelni, hanem olyan személyiségeket, akik a közös célok érdekében alkotó módon együttműködnek a település fejlesztésének érdekében. Fontos kulturális és történelmi értékeket teremtett azzal, hogy lelki és szellemi gondozója volt az orosházi evangélikusoknak, sok ma itt élő déd- és ükszüleinek. Közülük 40 évig hirdette Orosházán a Krisztus evangéliumát. Fiai közül Albert a szabadságharc első orosházi tiszti halottja volt, Ferencet hosszú várfogságra ítélték. István nevű fia volt a legismertebb Orosházán, ő az ügyvédi hivatást választotta, ő alakította ki és róla neveztek el a Mikolay-kertet, míg a lelkész apáról 1937-ben utcát neveztek el.

A másik emlékkő Gottstag István tanító úr emléket őriz ezután. Nevét elfelejtették, a mai emberek alig hallottak róla, talán a sírja sem található meg. Pedig pontosan 50 évig volt áldozatos munkása az orosházi gyülekezetnek. A Gömör megyei Rozsnyón született Gottstag József és Fischer Charitas gyermekeként 1794. augusztus 18-án. Azt sikerült megtudnunk róla, hogy szülőhelyén, Rozsnyón járt iskolába, majd Pozsonyban teológiát és filozófiát hallgatott, azután Tormalján elvégezte a pedagógiumot. 1819-ben érkezett a közel 9000-es lélekszámú Orosházára, ahol hosszú évtizedekig az orosházi evangélikus lányok tanítója volt. Mikor idejött, négy tanteremben négy osztály volt, a nagyobb fiúk, a kisebb fiúk, a nagyobb lányok és a kisebb lányok osztálya. Akkoriban csak a négy elemi osztály elvégzése volt a kötelező. Persze Gottstag tanító úr is tudta, hogy a falusi népiskolákban a falusi életre kell nevelni a gyerekeket. Elterjedt nézet volt a tanítók körében, hogy nem szabad sok felesleges dologgal terhelni a tanulókat emlékeztetést, az iskola első három-négy osztálya arra való, hogy a gyermek a környezetét ismerje meg. Olyan hasznos

ismereteket kell tanulniuk, olyan készségeket kell kifejleszteni bennük, amelyeket az otthoni munkában és későbbi életükben alkalmazni tudnak. Tanuljanak meg fenni, varni, főzni, a baromfiakkal bánni. Gottstag tanító úr is arra törekedett, hogy a gyerekek szeressenek iskolába járni, szeressék meg a tanulást, a testi, lelki, szellemi és erkölcsi fejlődésük biztosított legyen. A keresztyén erkölcsi értékek és a keresztyén életvitel határozta meg Gottstag tanító úr pedagógiáját, az írás, olvasás, számolás alapjainak elsajátítása mellett fontosnak tartotta a lányok vallásos lelkületének kibontakoztatását. Olyan dalokat, verseket tanultak, amelyek valamilyen erkölcsi tanulságot jelentettek, illetve rávezették a kislányokat a helyes viselkedésre. Ismerniük kellett a bibliai történeteket, a jegyzőkönyvek szerint a Hármás Kis Tükör c. könyvből, a Kis kátéből és az egykori orosházi lelkész, Szimonidesz János kátéjából tanultak. Nyáron reggel hétkor kezdődött a tanítás, télen reggel 8-kor, majd hazamentek ebédelni, azután délután is három órát tanultak. Tavasszal, amikor a földeken megkezdődött a munka, erősen csökkent a létszám, hiszen a kislányok is segítettek a szülőknek, nagyszülőknek, rokonaiknak, vitték a dolgozóknak a frissen főtt ebédet, s a korszóban a vizet. Aztán minden tanév végén a nyilvános templomi vizsgákon nemcsak a gyerekek, hanem a tanítók is vizsgáztak. Így az egész gyülekezetnek és természetesen a lelkészeknek, a tanító kollégáknak, a presbitériumnak is módja volt ellenőrizni a tanítók munkáját. Az egyháztanácsai üléseken - amelynek minden tanító tagja volt - aztán a dicséző megjegyzéseken kívül elhangzottak bírálatok is. Egyszer például megfedték Gottstag Istvánt, mert a leánytanulókat tovább tartotta bent az iskolában, valószínűleg a kertjét művelte velük. Az 1836-os canonica visitációs feljegyzések szerint azonban "a tanítók a tudományban erősek és a tanításban nem mindennapi ügyességet tanúsítanak." A lányoktól az 1800-as évek közepén azt várták, hogy jó családnyak legyenek és jó gazdaasszonyok. Gottstag tanító úr idejében még a nők előtt nem nyíltak meg a magasabb iskolák, nem lehetett önálló foglalkozásuk, mindössze néhány orosházi lány jutott el leánynevelő intézetbe, egyáltalán nem járhattak gimnáziumba. A tanító úrnak szép nagy családja volt. Felesége Chalupka Zsuzsanna már az 1820-as évek közepén is szült, egyik leánya például Torkos Imrének, Eötvös József pusztaszentotromyai gazdatisztjének a felesége volt, s még 1849-ben is született egy Sándor nevű fiuk. Róla azt tudjuk, hogy Szabadszentotromján jegyzői tisztséget töltött be, az ő gyermeke - tehát Gottstag István unokája - volt Bernardinelli Jánosné Gottstag Jolánka néni, akit mai gyülekezetünk tagjai közül is sokan ismertek. Jóságos lélek volt, hűséges tagja egyházunknak. Az 1970-es években költözött gondozóival Pécsre és ott 92 éves korában, éppen az evangélikus templomból volt hazamenőben, mikor halálos autóbusz-baleset érte.

Gottstag István 75 éves koráig élt, 1869. október 7-én halt meg Orosházán.

A Biblia olvasásához ajánlott Útmutató április 24-i - ez a városalapítás napja - igéjével fejezem be beszédemet, amely megtalálható az Apostolok Cselekedetei 20. részének 28. versében:

ViseljeteK gondot tehát magatokra és az egész nyájra, amelynek őrizőivé tett titeket a Szentlélek, ezt Pál apostol mondta, mikor Miletoszban elbúcsúzott az efesusi vénektől. Mikolay István és Gottstag István őrizte a nyáját. Áldott legyen emlékük!

Koszorús Oszkár

KIK ÉS MIKOR ÍRTÁK A BIBLIÁT?

A Biblia egyike a legrégebből fennmaradt írásoknak. Emberek milliói nyertek belőle segítséget, bátorítást. A világon a könyvek ezreit írták eddig, amelyek közül sok már azon nemzedék idejében is feledésbe merült. A Biblia sok ezer év után is eleven valóság. Mi ez, ha nem csoda?

Előjárójában felvetődik, hogy mióta vannak írásos emlékeink? Az írás művészete lényegesen régebbi, mint ahogy azt korábban gondolták. Már évszázadokkal Ábrahám előtt birtokában volt az ember az írás tudományának. Ezt a sumér, egyiptomi, babilóniai és a legújabbban (1975) felfedezett eblai lelet is bizonyítja. Ted Mardich-ban (Szíria) 15.000 agyagtáblára bukkantak, amelyeket Kr.e. 2400-2250-ben az Eblai királyi birodalomban írhatták, azaz Ábrahám előtti időből valók. Ezek az agyagtáblák csaknem azonosak találhatók, mint a Bibliában, Mózes első könyvében. Ezeket a régi történeteket az agyagtáblák őrizték meg, és valószínűleg a pátriárkák írták. A pátriárkákon keresztül kerülhettek Mózeshez is, aki ezeket összefűzte és könyvvé, a Genézis könyvvé szerkesztette. Mózes kiválóan alkalmas volt a könyv írására. A Fáraó udvarában való neveltetése során művelt ember volt (Csel. 7,22). Például ismerte Egyiptom és a Sinai puszták földrajzát, éghajlatát, a héber történelmet, a csillagászatot, stb. Mózes 5. könyvét valószínűleg nem ő, hanem Józsué fejezte be a 34. fejezettel. Az Ószövetség szerzői pl. a próféták különböző foglalkozásuk voltak, így Józsué tábornok, Salamon király volt.

Amíg az Ószövetség a világ legkorábbi történetét és egyben Izrael népének történetét írja le, az időszámításunk (Kr.e.) előtti néhány évszázadig, addig az Újszövetség Jézus Krisztus és a kereszténység, az ősgyülekezet történetét ismerteti.

Sem az Ószövetség, sem az Újszövetség eredeti kéziratjai, az un. autographák már nincsenek meg. Ugyanis a papiruszok, amikre írták, idővel szétmállottak. Ezért bizonyos idő után újra leírták, lemásolták, de ismét csak papiruszra. Ez így ment tizenhárom évszázadon át. Hogyan történt a másolás (a .okszorosítás)? Mindent kézzel kellett írni. Ezt azzal a módszerrel végezték, hogy egy teremben, amelyet "scriptorium"-nak neveztek, az "előző eredeti" írásból lassan olvasott fel egy felolvasó, miközben több írók, azaz "scribens" leírta ami elhangzott. Ez a másolás nagyon pontosan, szinte hiba nélkül történt. Így csak kevés könyv, Biblia készülhetett és ezért igen drága is volt.

Pillanatnyilag mintegy 5000 kézirat létezik, amely a görög nyelvű Újszövetség egészét vagy egyes részeit tartalmazza. Egyik legrégebbi ilyen irat a CODEX ALEXANDRIANUS, amely Kr.u. 4. századból származik és a londoni British Museum-ban található.

Az Újszövetség eredetileg nem könyvnek indult, hanem többnyire egyes gyülekezeteknek címzett levél formájában íródott, pl. Pál apostol legtöbb levele. Ezeket a leveleket lemásolták és továbbadták, így terjedt. Pál apostol a Kolosszaiakhoz írt levelében (4.16.) így intézkedett: "Amikor pedig felolvasták nálatok ezt a levelet, gondoskodjatok arról, hogy a laodiceai gyülekezetben is felolvassák, de arról is, hogy a Laodiceából érkezett levelet ti is felolvassátok." Ilyen levélmásolatokból jöttek létre a gyűjtemények az ősgyülekezetekben, amelyekből az újszövetségi írások lettek. Feltevések szerint Kr.u. 100-ban már együtt volt a teljes Újszövetség anyaga.

Az Újszövetség, illetve a levelek írói különböző társadalmi és kultúrkörökből származnak. Péter halász volt és nem is az irodalmi, hanem a falujabeli tájnyelvet beszélte. Lukács orvos, Máté vámszedő, Pál pedig rabbi volt. E megosztásban

hasonlíthatnak az Ó- és az Újszövetség szerzői. A Biblia mégis irodalmi remekművek gyűjteménye lett.

Ha nem a különböző helyen született és más-más emberek írták volna a Biblia egyes részeit, hanem pl. egy vallási "klub" állította volna össze, akkor aligha lettek volna benne a "szereplők" emberi gyengeségei: pl. Ábrahám ravasz hazugságai, Péter gyáva Krisztust tagadása, Jákób csalása, a bűnös Magdolna stb. egészen biztosan ezek nem lettek volna benne, hanem tele lenne feddhetetlen emberekkel és azok kifogástalan ájtatosságú példaképeikkel. Némelyik, a Bibliát írók közül (pl. Máté, János, Pál) saját bűnét is leírta, ezzel is bizonyítva az abban foglaltak valóság voltát.

Az Újszövetségi evangéliumokban leírt események Kr.u. hat évtizeden belül keletkeztek, sőt némelyik történetudós szerint négy évtizeden belül. Pl. Máté evangéliuma Kr.u. 50-70 évvel Palesztinában, Lukács az Apostolok cselekedeteit Kr.u. 63 évvel Cezáreában, Pál levelei Galata beliekhez Kr.u. 48/49-ben, Tesszalonikai levelek Kr.u. 50/51-ben, stb. íródhattak.

Az Újszövetség írói közül most Lukács életéről és munkáságáról szólnok bővebben. Lukács orvos volt (Kol. 4.14), aki a szíriai Antiochiában született, tehát nem zsidó volt. Beutazta a Szentföld környékét, Ciprus szigetét, Itáliát. Rómában Pál és Márk társaságában hosszabb időt töltött. Mint orvos művelt, nagy tudású ember lehetett, aki Cipruson, Cezáreában, Sőt Rómában is gyógyított. Így kellő megalapozottsággal írhatta az evangéliumot. A keresztény hit történetét Keresztelő Jánostól Kr.u. 60-ig mondja el, a Theophilushoz írt levelében (Luk.1.1.) így áll: "Mivelhogy sokan kezdték rendszerint megírni azokat a dolgoknak az elbeszélését, amelyek minálunk beteljesedtek... akik kezdetől fogva szemtanúi és szolgálói voltak az Igének: tetszett nekem is, ki eleitől fogva mindennek szorgalmasan végére jártam, hogy azokról rendszerint írjak neked igen kiváló Theophilus, hogy megtudhasd azoknak a dolgoknak bizonyosságát, amelyre tanítottattál."

Lukács után egészen Eusebiusig (Kr.u. 313) nem született egyháztörténet. Nagy érdeme Lukácsnak, hogy Ő az egyetlen az Újszövetség szerzői közül, aki név szerint említi a császárokat (Augustus, Tibérius, Claudius; Luk. 2.1.; 3.1.; Csel. 11.28.; 18.2). Így a leírt események időpontjai azonosíthatók. A császárokon kívül sok zsidó (pl. Kajafás) és nem zsidó (pl. Pilátus) is szerepel írásaiban. Pontosságának és tájékozottságának legfeltűnőbb jele, hogy az említett személyek rangját és címét is megadja.

Lukácsnak volt lehetősége az információ gyűjtésére Jézusról, valószínűleg Pál apostoltól. Pál apostol Kr.u. 35-ben (tehát "közvetlenül") Krisztus keresztre feszítése után) találkozott Péter apostollal Jeruzsálemben (Gal.1.18) és két hétig együtt voltak. Így közvetlenül kapott ismereteket Jézus életéről. Ezeket az ismereteket Pál és Márk Rómában Kr.u. 60-ban ismertették Lukáccsal (Kol. 4. 10.14.; Fillemon 24.). Lukács mindezeket írásban rögzítette és iratát (könyv kéziratát?) a római Theophilusnak dedikálta.

A Biblia írásának vázlatos történetét Márk evangéliumból vett idézettel fejezzük be, amely egy római százados mondása volt, aki a kereszt lábánál így tett vallomást Krisztusról: "Valóban ez az ember Isten fia volt" (Mk. 15.39.).

Végezetül megemlíjük Josephus zsidó történetíró könyvének egy kis részletét: "Jézus, ez a bölcs ember; ... ugyanis csodákat művelt... Ez az ember volt a Krisztus (aki) harmadnap feltámadt... S még ma is megvan a keresztyének felekezete, amely tőle vette a nevét." (Josephus Flavius, Kr.u. 37-100). Igazat írt Josephus, mert Krisztus egyháza ma is megvan és örökké fenn is marad.

Dr. Kiss A. Sándor

Úton az ígért földje felé Bibliismereti és hittanverseny

Most azért menj! (2 Móz 3,10)

- Indította el Isten Mózes a küldetésre, melyet neki szánt, a nagy feladatra, melynek teljesítését rábízta.

Az Evangélikus Iskola is küldetést, feladatot kapott akkor, amikor lehetővé vált, hogy iskolai keretek között terelgesse a hit útján a rábízott gyermekeket. Sokféle lehetőség adódik arra, hogy a megbízatásnak eleget tegyünk. E lehetőségek közül egy a városi hittanverseny, melyet immár negyedik alkalommal rendezhettünk meg 1999. március 23-án az alsósok, 25-én a felsősök számára.

Az idén - Istennek hála - igazán méltó környezetben fogadhattuk a versenyző csapatokat csodálatos dísztermünkben. Ezen a szép új helyszínen a már ismert zsűri bírálta el a gyermekek teljesítményét. Az alsós versenyen Blatniczki János evangélikus lelkész, a felsősön pedig Lászlóné Házi Magdolna evangélikus lelkész látta el az elnöki teendőket, munkájukat mindkét alkalommal Formann Istvánné katolikus és Csizmadia Sándor református testvérünk segítette.

Az országos hittanverseny kiírásához igazodva a téma Mózes és Izrael útja a sinai-hegyi rendelkezésig.

Fordulatokban, elbukásokban és felemeltetésekben, zúgódásokban és megszegyenülésekben bővelkedő fejezete ez a történet Izrael népének. Elindultak egy úton, melyen végig érezhették az Úr segítő, áldó, megbocsátó szeretetét. Megtapasztalhatták, hogy "Amit Isten ígér, azt meg is tudja tenni" (Róm 4,21). Megkapták a törvényt, mely alapján ma is élünk. E törvény a Tízparancsolat, melyet egy dalban is megénekelt Győri Gábor lelkész úr, s melyet Kovács László iskolalelkészünk gitáros kíséretével és segítségével mindnyájan újra megtanulhattuk.

Az elméleti feladatok felölelték a hosszú történet minden állomását. Igen nagy tárgyi tudásra volt szükség, hogy megfeleljenek a csapatok a vaktérkép, a totó vagy a "Ki mondta kinek?" kérdéseire. Gyakorlati feladatként - hagyományosan - egy-egy mozzanatot jelentettek meg a gyerekek a történetből. Némely csapat előadása során szinte a helyszínen érezhettük magunkat.

Ez volt az utolsó feladat. Az állást a gyönyörű eredményjelző táblán kísérhették figyelemmel a résztvevők, s bizony nagy volt az izgalom, amikor az utolsó pontszám is felkerült.

Eredmények:

Alsósok:	I. helyezett	4.b Ev.Ált.Isk. és Gimn.
	II. helyezett	3.b Ev.Ált.Iskola és Gimn.
	III. helyezett	4.sz. Ált.Isk.
Felsősök	I. helyezett	6.b Ev.Ált.Isk. és Gimn.
	II. helyezett	7/6 Ev.Ált.Isk. és Gimn.
	III. helyezett	7.b Ev.Ált.Isk. és Gimn.

Felkészítő pedagógusok: Takács Sára, Ribár Jánosné, Görbicsné Szenté Judit, Fehér Borbála, Patakiné Tóth Mária, Györgyi Ildikó.

A győztes csapatok képviselhették városunkat az Országos Biblia- és Hittanversenyen Piliscsában.

A kisebbek versenyére 1999. április 10-11-én került sor. A 4.b csapatával: Arany Brigitta, Gróza Gabriella, Molnár Gábor, Novák István, Vetró Emese, Vigián László; és Novák Pisti édesapjával reggel 4 órakor indultunk el a nagy megmérettetésre.

A hosszú vonatút nem csigázta el a lelkes csapatot (volt, aki az utazást is tanulásra, a verseny anyagának ismétlésére használta fel). Így vidáman érkezünk meg a "tett színhelyére", a piliscsabai Béthel Missziós Központba, ahol az Evangélikus Hittudományi Egyetem hallgatói, a teológusok vártak minket. Miután elfoglaltuk szálláshelyünket, volt még idő közös játékra, éneklésre, táncmulásra, ismerkedésre. Ki is vettük a részünket mindenből.

A verseny du. 3-kor kezdődött, s mivel több mint 200 gyermek jött össze az ország minden részéből, 2-3 település képviselőit "összeterelve" 16 csapatot alakítottak. Mi Mende és Budaörs csapatával kerültünk össze, és jártuk végig a zárándokut, ami nem is volt mindig könnyű, hiszen az elméleti kérdéseket nagyon is gyakorlati feladatok között tették fel. A verseny ugyanis egy akadálypályán zajlott a hegyen. A Pilis két "nevezetes" csúcsát, a Kis Kopaszt és a Nagy Kopaszt kellett meghódítanunk, hogy felelhessünk a nehéz kérdésekre. És valóban nagyon nehéz, sok utánaolvasást feltételező kérdésekkel álltunk szemben. De helytálltunk. Illetve helytállt ez a hat gyerek, akik sokszor felnőtteket megszégyenítő tárgyi tudásról tettek tanúbizonyságot - és ezzel bizonyosságot. Pedig nekünk, alföldieknek néha nem kis megpróbáltatást jelentett eljutni egyik feladattól a másikig, de a testi fáradtság miatt sem felejtettek. Jó volt ott lenni és kísérni, figyelni őket. Néha bizony elszorult a torkom a büszkeségtől!

Sokszor még többletpontot is gyűjtött a csapat, így fordulhatott elő, hogy a maximális 120 pontból 123 pontot gyűjtött a "Tízcsapás" csapat - mert ezt a nevet adták maguknak.

A hegyről fáradtan - ki talpon, ki nadrágféken - leérve már csak a vacsora és az esti áhítat volt hátra a nappól. Kis szobánkban kicsit zsúfoltan, de annál elégedettebben és várakozásteljesebben feküdtünk le, hiszen a végleges eredményt csak vasárnap tudtuk meg.

És nem csalódtunk várakozásunkban. A Mende, Budaörs és Orosháza alkotta Tízcsapás "nagy csapatát mért" a többiekre. Győztek! Bizonyosságot tettek arról, hogy az Úrral járva az utat és a feladatunkat teljesítve, összefogva elérhetjük a célt.

A záró istentiszteleten újra megerősítést kaphattunk arról, hogy együtt haladva, nem zúgolódva sokkal könnyebben juthatunk előre.

Nagyon boldogok voltunk, de tudtuk, hogy Istené a dicsőség, és nem felejtettünk el ezért hálát adni és megköszönni, hogy ezt a csodálatos hétvégét nekünk adta.

A következő hétvégén, április 17-18-án a nagyobbak versenyére került sor. Ők pénteken, 16-án indultak és lehetőséget kaptak arra, hogy Budapesten az Országházba is ellátogassanak. A 6.b csapatát: Csizmadia Ágnes, Göbölly Anett, Kolozsvári Noémi, Kovács Klaudia, Nyolczas Emese és Zsigovics Péter; Lázárné Kilián Szilvia tanár néni kísérte. A náluk idősebb versenyzők között tudásuk legjavát nyújtva helytálltak. Örültem, amikor nem szomorúságot vagy csalódottságot láttam a szemükben, amikor a verseny után találkoztunk, hanem az örömet, hogy ott lehettek. Hiszen tudjuk, hogy "aki hisz Őbenne, az nem szégyenül meg" (Róm 9,33).

Boldogság a győzelem, de nem a legfontosabb. Itt mindenki csak nyerhetett, az is, aki a városi versenyen nem jutott tovább, hiszen bizonyára nem felejté el azt, amit Mózesről és Izrael népéről megtanulhatott.

Tudjuk, hogy bár "Az ember azt nézi, ami a szeme előtt van, de az Úr azt nézi, ami a szívben van" (1 Sám. 16,7)

Györgyi Ildikó

A szellem és a lélek

Sok nehézséget és félreértést okoz bibliaolvasó népünknek az a körülmény, hogy magyar bibliafordításunk nem tesz különbséget a szellem és a lélek fogalma között. Ennek oka az, hogy a bibliafordítás idején a magyar nyelvben a szellem szó még nem létezett és a fordítók az eredeti héber és görög szellem jelentésű szavait is kénytelenek voltak lélek szóval fordítani. Pedig a kettő között lényegbevágó különbség van.

A szellem a létezésnek egy időtlen formáját jelzi. Például az Isten és angyalai tisztán szellemi lények és hasonlóképpen szellemi lények a Sátán és annak népe is. A földi élőlények között csak az ember rendelkezik alkotó szellemmel, mert minket az Úr ama hatodik napon a maga szellemi képére és hasonlatosságára teremtett.

Ez különböztet meg bennünket, embereket az állatoktól. Tudnunk kell azonban, hogy Édenkerti bűnünk miatt elvesztettük isteni hasonlatosságunkat és felvettük magunkra a Sátán szellemének hasonlatosságát. Ezt nevezi az Írás szellemi halálnak és földi életünk értelme az, hogy újjászülessünk ebből a holt állapotból, újra élővé, Isten hasonlatosságára.

A bibliai lélek szava azonban minden élőlényt jelenti, ami lélegzik. Ennek van kezdete az első lélegzetvételnél és van vége, amikor kileheljük a lelkünket. Ebben a tekintetben, amíg hús testünkben járunk a földön, tényleg egyformák vagyunk a többi élőlényvel. A léleknek tehát nincs halhatatlansága, örök élete, feltámadása. "Egyszer élünk (testben), egyszer halunk meg (testben), és utána szellemi megítélésünk."

Azután már nincs lehetőség a szellemi újjászületésre, az Istennel való örökéletre, ha az földi életünkben be nem következett, de akinél itt a Földön bekövetkezett, annak már itt a Földön örökléte van, nem is kerül ítélet alá, mert már által ment a szellemi halálból az öröklétebe. De ez nem mitőlünk van, hanem egyes egyedül Isten kegyelmi ajándéka azoknak, akik ezt Tőle hittel Krisztusunk érdeméért kérik. De aki kér, mind kap. Kérjed!

Egy kevés eligazítást jelentenek Bibliánkban a szellem és a lélek szimbólumai, vagyis jelképei. A szellem jelképszava mindig a "szív" Ahol az írásban szívről olvasunk, az mindig a szellemet jelenti, akár jó, akár gonosz. Ezzel szemben a lélek szimbólum-szava a "vér", amely ha elfolyik, megszűnik a testi élet és soha többé nem tér vissza, újjászületése nincs.

Biztosabb tájékozódást adna a Bibliának, ha meghagyván a közös kettős jelentésű lélek szót, abban az esetben ha szellemet jelent, mindenkor nagy "L" kezdőbetűvel jelölné a nyomda, amit teszi is, ha Isten szelleméről szól. Így azután a kis "l"-el kezdődő lélek szó jelezné, hogy minden élőlény - benne az ember - mulandó lelkéről van szó.

id. Péterfia Zoltán

Kedves vendégünk volt...

Amikor márciusban megtudtuk, hogy az ifjú zenebarátoknak szóló ismeretterjesztő sorozat keretében, április hónapban megyénk vendége lesz Szokolay Sándor Kossuth-díjas zeneszerző, megkerestük őt kérésünkkel: szánjon egy kevés időt Orosháza felnőtt zenerajongóira is, és - az Evangélikus Egyházközség vendégeként - ajándékozza meg városunk érdeklődő közönségét a vele és zenéjével való találkozás örömeivel.

Válasza beleegyezés volt, így ifjúsági sorozatát megszakítva, április 12-én - hétfőn - délután iskolánkba érkezett a szeretettel várt művész.

Sok év után jött újra Orosházára, ahová pedig szívesen, kicsit "haza" jön, hiszen, bár nem itt született, gyermekkorra java részét ebben a városban töltötte, itt járt iskolába, a régi evangélikus gimnáziumból "hívta el" őt a ZENE, hogy Tarhoson készüljön fel hivatásul választott pályájára.

Szokolay Sándor Kossuth-díjas - a többi díjakat nem szokás felsorolni, hosszú is lenne - zeneszerző nevének hallatán az alkotások sokaságából először talán mindenkinek a Várnász jut eszébe, vagy A Tűz Márciusa, de sorolhatnánk tovább az oratóriumokat, a többi operát, a kantátákat, a számtalan kórusművet... nekem a legfrissebb gyönyörű meseélmény a Szávitri.

Ezen az áprilisi, estébe hajló délutánon, az Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium dísztermében, a szép számú közönség mégis valami egészen mást, újat kapott...

A pódiumon egy gazdag művészpályára visszatekintő, mégis szerény, érzelemgazdag és picit meghatódott ember szívből jövő vallomását hallhattuk önmagáról, sokszor keserűen megélt magyarságáról, zenéjéről és mindenekelőtt hitéről, evangélikus őseiről, a forrásokról, melyekből ez a hit fakadt és táplálkozott, és útját mindeddig kísérte. Zenét is hozott, csupa egyházzenei művet, úgy állítva össze, hogy szó és zene megragadóan szép egységet alkotott, szinte templomi áhitattal töltve be a termet... Aztán - mégis - taps fejezte ki az elragadtatást!

Meghatóan szép este volt! Istennek hála érte! Az Ő áldását kérjük kedves vendégünk és mindannyiunk életére!

F.E.

Édes Anyanyelvünk

"Kezdetben...a föld... kietlen és pusztá vala és setétség vala a mélység színén..."

Megrázóan komor, mégis lenyűgöző, gyönyörű kép! Milyen csodálatos, hogy az Úr szavára ebből a sűrű homályból fény tört elő, a sivár üresség megtelt virulással, színekkel, hangokkal, mozgással, lüktető étellel!

Az Isten képmására teremtett ember bizonyára ámulva nézett körül és látta, hogy a világ szép, ezért szép és örömteli gondolatai támadtak. Aztán, mert Isten társat is adott neki, a gondolatokat nem tarthatta magában.

Felfoghatatlan rejtély, hogyan formálódott meg az első szó az ember ajkán, hogyan tudta érzéseit kifejezni, hogyan született meg a beszéd, Istennek ez a csodálatos ajándéka, amivel kimondhatjuk mindazt, ami bennünk van és kicserélhetjük gondolatainkat egymással.

Az ezredfordulóra készülünk, kereszténységünk két évezredére. Ezer esztendő magyar államiságunk közelgő ünnepe a rég- és közelmúlt felidézésére, jelenünkről és remélt jövőnkről való elmélkedésre készlet.

Ezeréves magyarságunk történetének, minden emlékének hordozója, őrzője, záloga a mi különleges, szép magyar nyelvünk. Íróink, költőink ezen a nyelven alkották meg remekműveiket, e nyelven szólaltak meg ma is élő népdalaink. A reformáció óta anyanyelvünkön szól hozzánk Isten Igéje.

Magyarul nem értő idegenek szerint kellemes a magyar beszéd sajátos "zeneje". Tudjuk azt is, hogy megtanulni nehéz, mégis vannak, akik vállalkoznak rá, mert megragadja őket szépsége, szívesen ismerkednének meg irodalmával, költészetével.

Nekünk "Édes anyanyelvünk" ahogyan Lőrincze Lajos tanár úr olyan szépen mondta egykor, rádiós sorozatában, s címében ma is vallja napjaink nyelvvelő folyóirata.

Úgy hiszem, anyanyelvünk ápolása, védelme fontos, szép feladatunk, hiszen védeni kell - kellene - sokmindentől: a válogatás nélkül, már-már divatként terjedő elképesztően durva, trágár szavaktól, a gomba módjára szaporodó nyelvtani hibáktól, rosszul szerkesztett, szinte értelmetlen mondatoktól, helytelenül használt kifejezésektől, az elszürküléstől és elsvárosodástól.

Mindeddig úgy tudtuk, hogy szókincsünk igen gazdag, különlegesen alkalmas a gondolatok és érzelmek választékos közvetítésére. Mégis, mintha manapság ez már nem lenne fontos.

Pedig a talentumokról szóló példázat arra tanít mindannyiunkat, hogy Istenünk ajándékaival jól kell sáfárkodunk! Ilyen kincsünk a nyelv, aminek értékét talán csak akkor ismernénk fel igazán, ha hirtelen elveszítenénk a beszéd képességét, vagy olyan helyre kerülnénk, ahol egy szavunkat sem értik - és mi sem másokét ...

Őrizzük és ápoljuk tehát édes anyanyelvünket úgy is, mint Isten ajándékát, úgy is, mint becses nemzeti örökségünket, őseink emlékére, Isten dicsőségére!

Fürst Enikő

AZ EGYHÁZ HUMORA

Ezért valakinek meg kell halni

Az egyházi élettől elválaszthatatlanok a temetők. Nálunk Orosházán az Alvégi a nagyobb, a Felvégi a kisebb. Az Alvégiben két sírásó: Szűcs Mihály és Szűcs János volt, a Felvégi Szemenyei András. A római katolikus egyház sírásója Pitus András bácsi volt. Kitűnő időjárásjós, pontosan meg tudta mondani, ha az Adria felől fúj a szél, milyen lesz az idő. Vele kapcsolatban van egy anekdotám.

Már túl járt a hatvanon az öreg Pitus bácsi, aki mindig Atyámnak szólított. Középtermetű ember volt, hatalmas mellkasára az isteni szobrász szép, igazi magyar fejet helyezett. Tekintete tiszta, hangja mély, bajusza fehér, vállán mindig ott volt a lapát. Ennélkül soha nem láttam. Mindig igen udvarias volt.

Valamilyen szabálysértést követett el az öreg és a bíróság elé került. Hogy mit vétett, arra pontosan nem emlékszem, de úgy rémlik, a kutyája megharapott valakit, aki kártérítést követelt tőle.

- A bíróságon felvették személyi adatait.
- Foglalkozása? - kérdezte a bíró.
  - Alkalmi munkás.
  - Megértette a vádat? - kérdezte ismét a bíró.
  - Igenis.
  - A törvény értelmében megbüntettem 120 forintra. Tudomásul veszi? Megfizeti?
  - Igenis. De ezért előbb valakinek meg kell halni!
  - Mit mond? - kérdezte a bíró. Hogy meri fenyegetni a bíróságot? Kinek kell meghalni?
  - Még nem tudom, de valakinek meg kell halni.
  - Figyelmeztetem - húzta össze szemöldökét a bíró - itt nincs helye semmi fenyegetésnek.
  - Én kérem senkit nem fenyegetek, az ellenem hozott vádat is elismerem, ki is akarom fizetni, de előbb valakinek meg kell halni. Ugyanis én csak akkor tudok fizetni, ha előbb valaki meghal, mert én sírásó vagyok.

id. Koszorús Oszkár
(1914-1995)

Éves beszámoló

Az Evangélikus Gimnáziumi Alapítvány 1998. évi tevékenységének és gazdálkodásának legfontosabb adatait az alábbiakban tesszük közzé:

Az Alapítvány az Evangélikus Gimnáziumban folyó oktatási és nevelési tevékenységet támogatja.

Az 1998. évi bevétele: 135.000.-Ft., mely magába foglalja az adóalapból felajánlott 1%-ot is.

Az éves kiadása:

- tanévzáróra jutalomkönyveket,
- tanévnyitó után tankönyv-hozzájárulást,
- karácsonyi ajándékként rádiómagnót nyújtottunk a tanulóknak, illetve az osztály részére 42.000.-Ft. értékben,
- míg dologi kiadásként 3.000.-Ft.-ot fizettünk ki.

Alapítvány kuratóriuma

Konfirmációra készülünk

Ebben az évben az Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium hatodik osztályos tanulói készülnek a konfirmációra. Rajtuk kívül más iskolából is járnak a szombat reggel 9 órakor kezdődő konfirmációi oktatásra.

Kati néni, aki a foglalkozásokat tartja, segít minket közelebb jutni az Úr Jézushoz. Különösen segítségünkre válik a Konfirmációi Káté, melyet minden foglalkozáson használunk.

Eleinte a foglalkozásokon olyan játékokat játszottunk, melyek segítségével könnyen megjegyezhetjük egymás nevét, és így nem jelentett gondot az egymással való beszélgetés.

A Kátéból új ismereteket szereztünk Jézus életéről és cselekedeteiről. Március végén az egyház segítségével eljuthattunk a konfirmandus táborba is, mely Kismányokon volt. Ezúttal is szeretnénk megköszönni a sok segítséget és támogatást, amit a tábor érdekében nyújtottak.

A kirándulás során sok élményben volt részünk. Ebből szeretnénk felidézni a legszebb pillanatainkat: Egy napsütéses szombat reggel elindultunk Kismányok felé. Az út nagyon hosszú volt, de mi jól éreztük magunkat. Amikor odaértünk, elfoglaltuk a lelkészlakásban a számunkra kijelölt helyet. Ezután a délutáni programok következtek, majd a vacsora vette kezdetét. Aznap este az új környezet miatt későn tudtunk elaludni. Másnap reggel, miután megreggeliztünk, elindultunk a bonyhádi istentiszteletre. Ezt követően visszamentünk a szállásra és megebédeltünk. A délutánt a különböző programok tették színesebbé. A nap vacsorával, majd az esti áhítattal fejeződött be. Lefekvés előtt letusoltunk, és a szobában még egy kicsit beszélgettünk. Másnap reggel csúnya borongós időre ébredtünk, így elmaradt a délutáni tervezett számháború. A rossz idő ellenére a pécsi kirándulást nem halasztottuk el, így ellátogattunk a székesegyházba, a terráriumba és a Vaserely-képtárba. Délután volt a bibliai vetélkedők utolsó fordulója. Ezután megvacsoráztunk és megtartottuk az esti áhítatot. Ez nagyon emlékezetes volt, hisz ez volt az utolsó együtt töltött esténk. Szerdán reggeli után együtt imádkoztunk és énekeltünk a délelőtti áhítaton, melyen mindenki áldásban részesült. A sok játék és izgalom után elérkezett a hazaindulás. Nehezen váltunk meg a csodálatos környezettől, és az ott lévő kedves emberektől. Útközben énekeltünk és felidéztek azokat a perceket, órákat, amikor a legjobban éreztük magunkat. A tábor nagyon jó volt, de örültünk, hogy végre láthattuk szüleinket. A kirándulás után következő oktatásokat kellemesebbé téve öröngyalt húztunk, melynek lényege, hogy még jobban összeharagunk egymással.

Ezek után már nem sok idő maradt a vizsgáig. A hátralévő hetekben Katika néni nem csak a Kátében lévő dolgokra tanított meg minket, hanem tanulságos történeteket is olvasott.

Számunkra a konfirmáció azért is olyan fontos, mert így az evangélikus gyülekezet felnőtt tagjaivá válhatunk.

“Szeresd az Urat, a te Istenedet, és járj az ő utain minden időben”

(Móz 19,9)

Harmati Boglárka
Kolozsvári Noémi
Kovács Klaudia 6.b osztályos tanulók

**“Hirdessétek napról-napra az
Ő szabadítását”**

Reggeli áhítat az iskolában

Milyen áldott alkalom és lehetőség igével és imádsággal kezdeni a napot! Az otthon csendességében is az, de különleges ajándék, ha munkahelyünkön, közösségben tehetjük.

Iskolánkban minden nap áhítattal kezdődik. Hétfőn reggel negyed nyolctól gyülekezetünk lelkészei az iskola felnőtt dolgozóinak tartanak hitméllyítő alkalmat. Énekekkel, imával, az Útmutató heti igéjének magyarázatával kezdődik a munkahét. Harminc lehartott fejű pedagógus, munkatárs kér áldást, erőt, szeretetet, türelmet, hogy hivatását Isten akarata és tetszése szerint végezhesse. Evvel a megérintett lélekkel indulunk a gyermekekkel a díszterembe a hétfői közös áhítatra. Tavaly még a folyosón, lépcsőkön gyülekeztünk... Hálások vagyunk a méltóan szép helyiségért! Megható látvány a többszáz kékköpenyes diák, akik csendben hallgatják Skorka Kati néni életéből vett példáit. Gyermekközeli, érdekes történetei végén mindig kiderül: Jézusra mutat, Róla tesz bizonyosságot.

A hét többi reggelén az osztályokban tartjuk a reggeli áhítatokat. 3/4 8-kor becsukódnak az ajtók, ég a gyertya a keresztnél és elhangzik a csendes szó: imádkozunk!

Felcsendül a gyerekhang:

*En Istenem, felébredtem,
Te örködtél énfelettem,
Köszönöm, hogy megtartottál,
hogy felettem virrasztottál.
Óvj meg ma is szent kezeddél,
Tekints reám szeretettel,
Vezesd minden lépésemet,
Ó hallgasd meg kérésemet!*

A nagyobbak Luther reggeli imádságát vagy a niceai hitvallást mondják.

Előfordul, hogy a pedagógus “saját szavaival” imádkozik. A legcsodálatosabb, amikor gyermek szája nyílik imádságra, melynek végén a többiek buzgón mondják: Amen! Elhangzik egy bibliai történet, vagy igéhez kapcsolódó olvasmány. Sok kedves ének közül választhatnak egyet, és már el is telt a negyed óra.

Iskolánk legidősebbjei, - “a 13 évesek” közül néhányan már szolgálhattak az 1. osztályban. Bibliai történetet mondanak, s ha úgy érzik, hitvallást tehetnek.

Reggeli áhítat az iskolában ... csak negyed óra. Hét éve már így kezdődhet minden nap. Ajándék. Kegyelem.

Áldott légy Istenünk! Köszönjük Neked!

Musztafáné Horváth Györgyi

Péterfia Zoltán

Ima a skóláért

*Isten! Hozzád száll most szívünk hálaímaja
Hatvanad éve, hogy adtad minékünk az akkori skólát.
Itt állt hajdan a skóla, álljon majdan is itten.
“Sola fide” kaptuk Tőled akkor a skólát
“Sola fide” hirdeti a skóla régi pecsétje.
Nem pedig gazdag, bőven adózó földi vagyomból.
Pusztán hitből erjed az ember isteni üdve,
Nem pedig öntelt érdemet szerző emberi tettből.
Nem lehet ő meg “do-des” módon a mennyei bótban
Nem hagyod éljen a bűnfia önnön magára se büszkén
Mégkapod Istened új fia hitből, bármikor ingyen.
Erre tanítson a skóla tanára bármit is oktat.
Balga a bölcsnek nagy tudománya, ha nincsen e hitből
Pusztán hitből jött ide egykor krisztusi néped
Itt ő éljenek isteni, nem pedig emberi kegyből.
Jöttek a távoli gazdag tolnai, zombai tájról.
Arván hagyták templomod és a földi hazájuk.
Mindig élt a szívükben Istenük ősi parancsa:
“Hadd el minden földi javad és úgy kövess engem!”
Földi javából hozta harangját és bibliáját.
Azt, hogy háromszor napjában hívja imára,
Sírva kísérjen a sirba minden hívet, ha elhunyt,
Kongjon félre riadtan a népre, vésze ha jött el.
Ezt, hogy értsé emberi léte isteni újját,
Olvashassa este naponta családjá körében,
Hitben vetve meg ágyát, nyugodtan aludja az álmát.*

*Jöttek az egykori jó Oros úrnak a háza helyére.
Vad török dülta fel évek százival annak előtte.
Várták őket itt gazdagon termő zöld fivű rétek.
Hittel szórta el magját, vette Tőled az étét,
S foganta embere magvát edesegy asszonya méhe,
S kapta Tetőled az áldást: szép kis gyermeket bőven,
Hogy legyen eltartója, ha vész lesz, s néped is éljen.
Ősi parancs az, hogy “szaporodjál, s töltsd be a Földet.”
Így lett lassan az ország legnagyobb falva e város.*

*Kellett a skóla, hogy legyen képzett embere szépen,
S adtad skólát hatvan évvel ennek előtte.
Fenntartóként tetted a Jóhír itteni házát.
Oktatókul a hívő iskolamesteri néped,
Hogy hitük lángjai gyűjtsanak gyermeki sziveket lángra
Erte száll most Hozzád szívem hálaímaja,
S hogy legyen majdan újból a skóla: kéri imám most
Vivat, crescat, floreat in aeternitate
Scola evangelica Oroshazensis latina*

Sic sicut! Amen

Talentum

Ezen címszó alatt jelenik meg iskolai újságunk. Úgy érezzük, kifejezi azt a nevelő-oktatói szándékot, amivel tanulóinkat (neveltjeinket) vezetjük, hiszen minden kisgyermeknek Mennyei Atyánk talentumot adott, melyet saját igyekezete és nevelői-szülői útmutatás alapján kamatoztathat. Ez a bibliai alapokon nyugvó egyházi iskolai nevelésünk lényege.

Úgy gondoljuk, mostantól kezdve az iskolánkról szóló híradásokat - tudósításokat is ezen címszó alatt jelentetjük meg.

A húsvéti szám megjelenése óta eltelt időszak főbb eseményei:

Szokolay Sándor Kossuth-díjas zeneszerző látogatása emlékezetes alkalom volt iskolánk életében. Délelőtt az Ifjú Zenebarátok hangversenyén találkozhattunk vele, délután pedig dísztermünkben láthattuk vendégül, mely különös megtiszteltetés volt számunkra.

Meghívott vendégeink, a pedagógusok, szülők és tanulók nagy érdeklődéssel, meghatottan hallgatták őszinte szavait zenéről, hitről, Istenről.

Bizonyságtétele példaként állhat mindannyiunk előtt.

***

1998 ősze óta az amerikai központú Keresztény Iskolák Nemzetközi Szövetsége - ACSI - tagiskolája vagyunk. Számos alkalommal kaptunk már ettől a szervezettől segítséget egyházi oktató-nevelő munkánkhoz. Meghívásunkra április 19-én újra ellátogattak hozzánk, mely alkalommal változatos programok sorozatával örvendeztetek meg bennünket. Gimnáziumi osztályunkban végignétek egy angolórát, ami számunkra azért is jelentett külön élményt, mert nem volt szükség tolmácsra, ugyanis ezen az órán egyetlen szó sem hangzott el magyarul. Ugyanez mondható el a következő óráról, ahol Bill Stevens ACSI munkatárs beszélgetett a gyerekekkel.

A délután a felnőtteké volt. Először az iskola nevelői hallgatták a közvetlen hangvételt, Magyarországon még szokatlan előadási stílusú Bill Stevenst. A hitméllyítő, ugyanakkor szakmai szempontból is értékes, gyakorlati példák alátámasztott előadás mindenki tetszését megnyerte.

Este összevont szülői értekezlet keretében a nyugati "kultúra" ifjúságra gyakorolt káros hatásairól szólt Demeter László - a szervezet magyar munkatársa. Mondanivalóját hat gyermek édesapjaként saját nevelési tapasztalataival, élményeivel hitelesítette. A szülők köréből kedvező visszajelzéseket kaptunk, s ez újabb meghívásra ösztönöz bennünket.

Ugyanezen a napon a Parakletos Könyvkiadó folyamatos árusítással segítette iskolánk törekvését abban, hogy a gyermekek és szülők számára a keresztény kiadású könyvek segítségével is közvetítsünk. Örülünk, hogy a vásárlók között a gyülekezet tagjait is láthattuk.

***

Beiratkozás: "Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket..." Ezt a hívást ebben az évben 43 kisgyermek szülei hallották meg akkor, amikor a város általános iskolái közül a mienket

választották. Hálásak vagyunk Istennek, hogy meghallgatta imádságunkat, és ezzel a létszámmal újból két első osztályt indíthattunk szeptemberben.

Őszig még néhány további tanuló felvételére is vállalkozhatunk a jelenlegi létszám alapján.

Mellékeljük az óvodákba eljuttatott beiskolázási ismertetőt:

OROSHÁZI EVANGÉLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Igazgató: Jantos Istvánné

Orosháza

Bajcsy Zs. u. 1.

Telefon: 68/411-771

Tisztelt Szülők!

Iskolánkban 1992-ben kezdődött az egyházi nevelés-oktatás. 1996-tól fenntartónk az Orosházi Evangélikus Egyházközség és a Magyarországi Evangélikus Egyház.

Az elmúlt évek során sokszor megkérdezték tőlünk, miben más és mitől más az egyházi iskola. Az egyházi iskola is iskola. A testi-szellemi-lelki nevelés színtere. Az első kettő minden iskolában folyik, de a lelki nevelésre az egyházi iskolában nagyobb lehetőség adódik. A többlet az, hogy a Biblia ismeretére kívánjuk eljuttatni gyermekeinket. Fontosnak tartjuk a hitben és segítőkészségben elkötelezett, szeretetben élő, szilárd erkölcsű személyiség formálását. Célunk, hogy gyermekeink majdan az iskolából kikerülve állandó értékek birtokában jobban eligazodjanak bonyolult világunkban.

Mindemellett színvonalas iskolai oktatásra törekszünk. Feladatunk a gyermekek korszerű, példa értékű oktatása, nevelése az érvényes állami közoktatási törvény célkitűzéseinek megfelelően.

Angol és német nyelvű tagozatos iskola vagyunk. Az első ún. fő nyelvet a gyermekek beiratkozáskor választhatják. Második osztályban a 2. félévtől kezdik meg a második idegen nyelvel való ismerkedést. Felsőbb osztályokban programozott nyelvvoktatás folyik.

Szintén másodiktól számítástechnikával is foglalkozhatnak szakköri keretek között, 5. osztálytól pedig órend szerint folyik e tárgy oktatása. Jelen tanév szeptemberétől korszerűen felszerelt új számítástechnikai terem áll a gyerekek rendelkezésére, az Internet hálózatba való bekapcsolódás lehetőségével.

Kiemelten kezeljük az anyanyelvi nevelést. Szeretnénk gazdag szókincssel rendelkező, gondolataikat szóban és írásban helyesen megfogalmazó, tudatosan szépen beszélő gyermekeket nevelni.

A tanulók igénye szerint szakköri és sportolási lehetőségeket biztosítunk. (Pl. : tánc, néptánc, kézimunka, origami, atlétika, labdajátékok, egészségnevelő). Zenei előképzésen vehetnek

részt I. osztályosaink az iskolában - zeneiskolai nevelő segítségével.

1998 szeptemberétől az intézmény falain belül hatosztályos gimnáziumi oktatás kezdődött (6+6). A kor követelményeivel összhangban szándékunk a latin nyelv alapszintű, az angol és német nyelv magasabb szintű oktatása, és a többi tantárgy színvonalas tanításával főiskolai, egyetemi továbbtanulásra megfelelő alap biztosítása.

Első osztályosaink tanítói az 1999/2000. tanévben:

Ujj Mária

Dérmé Csepregi Klára

Osztálylétszámok: 20-25 fő

Iskolánk Orosháza egyetlen egyházi iskolája, ezért a főlvételt feltételhez nem kötjük. A város egész területéről és vonzáskörzetéből várjuk szeretettel az intézményünkbe jelentkező gyermekeket.

Alapítvány: Ezen újság hasábjain is szeretnénk köszönetet mondani mindazoknak, akik adományaikkal és adójuk 1%-ának felajánlásával gyarapították iskolánk alapítványát. Megköszönve eddigi segítségüket, kérjük, hogy továbbra is önzetlenül támogassák ily módon is intézményünket. Mellékeljük rövid beszámolóinkat általános iskolai alapítványunk jelenlegi helyzetéről:

A személyi jövedelemadó felajánlott 1%-a az alábbiak szerint oszlik meg:

- Az 1997. évi pénzügyi adataik szerint 482.819 Ft. volt a felajánlott 1%. Ezt 1998. évben az iskola III. emeleti dísztermének székberendezéseire fordítottuk.

- Az 1998. évi pénzügyi adatok szerint 441.124 Ft-ot ajánlottak fel. Ennek felhasználását számítógépes tantermünk bővítésére, valamint az INTERNET hálózatba történő belépésre szeretnénk fordítani.

- 1999-ben még értesítést nem kaptunk, hogy mennyi volt a részünkre felajánlott 1% összege.

Magánszemélyek további adománya éves viszonylatban 50.000 Ft.

Megköszönve evangélikus gyülekezetünk segítő támogatását, figyelmét és szeretetét, iskolánk vezérigéjével köszönünk el:

“A bölcsesség kezdete az Úrnak félelme”

Jantos Istvánné igazgató
Nagy Sándorné igazgató-helyettes

Harangszóhírek

Zombára készülünk

1999. május 24-én, pünkösd hétfőjén ünnepli a zombai evangélikus gyülekezet új és modern templomának 5. születésnapját. Meghívást kaptunk erre az ünnepségre, és nem üres kézzel szeretnénk érkezni. Mivel annak idején Dénes tanító úr vezetésével Zombáról eljövő ősünk egy harangot hoztak magukkal, melyet itt láthatunk templomunkban, most a tervünk az, hogy az egyházközség küldöttsége egy hasonló méretű harangot visz a Zombai Evangélikus Gyülekezetnek. Kb. 3 évvel ezelőtt kerestek meg bennünket a zombai testvérek, képviselőjükben Pintér György felügyelő úr azzal a kéréssel, ha tudunk, legyünk segítségükre egy harang beszerzésében, mert ők is szeretnék az istentiszteleti és egyéb jeles alkalmakat “beharangozással” kezdeni. Ennek a kérésnek szeretnénk eleget tenni, és ezért most folynak az egyeztetések (pl. a harang mérete, súlya), hiszen bizonyos fizikai feltételeknek is biztosítottaknak kell lenniük. Május 24-én délelőtt 10 órakor kezdődik a hálaadó istentisztelet, s amennyiben minden egyeztetés pozitív eredménnyel jár, akkor ezen az alkalmon adjuk át ajándékba a zombai testvéreknek az orosházi gyülekezet ajándékát. Természetesen majd a következő Harangszóban beszámolunk utunkról.

Konfirmáció

Örömmel gondolhatunk vissza 1999. május 15-16-i hétfőjére, amikor 28 evangélikus fiatal lelkes és kedves vallástételére került sor ősi templomunkban, azaz hosszas készülődés után fiataljaink szombaton délután tettek konfirmációi vizsgát, és vasárnap délelőtt volt az ünnepi istentisztelet, szép számú gyülekezet előtt. A konfirmációra felkészítő az idén Skorka Katalin s. lelkész volt, aki nagy lelkesedéssel, felkészültséggel és szeretettel végezte ezt a munkát, hiszen életének és lelkészi szolgálatának első konfirmandus csapata volt az idej. Isten áldása legyen a további munkáján is, és a zsoltárossal együtt mondja minden lelkész, hogy “tedd maradandóvá munkánkat”.

A konfirmációi oktatás tavaly november elején kezdődött, és minden szombaton délelőtt volt együtt a konfirmandusok közössége. Idén is megajándékozta az egyházközség a konfirmandusokat egy táborozással, melynek a lelki épülés volt a célja - és természetesen vidám, közösséget teremtő kirándulás is.

Ígéretes koncert

Szeretettel hívjuk fel kedves Olvasóink figyelmét, hogy hosszú idő után újra *Ella István* koncert lesz a templomunkban: 1999. június 13-án, vasárnap este 18 órai kezdettel *Ella István országos és európai hírű kitűnő orgonaművész, művész-családtagjai, barátai* jönnek hozzánk, hogy orgona-koncerttel ajándékozzanak meg minket.

Ella István művész úr több éven keresztül rendszeresen koncertezett a gyülekezetünkben, de a tavalyi esztendőben nem tudták megoldani, hogy Orosházára jöjjenek. Ám nem szeretttük volna, ha megszakad a kapcsolatuk Orosházával és az evangélikus egyházközséggel, ezért újra és újra kísérletet tettünk az elérésükre. Végül egyeztetések után így született meg ez a már említett dátum, hogy hozzánk jönnek ezen a vasárnapon, amely a Szentháromság ünnepe utáni 2. vasárnap (június 13.).

A művész úr másnap, hétfő este ad nagy koncertet Szegeden, az ottani római katolikus templomok egyikében.

Nagy szeretettel hívogatók mindenkit erre a jeles alkalomra, és lelki javaslatként szeretném hozzátenni, hogy azért is érdemes időnként jeles és kiemelkedő zenei alkalmakon részt venni, mert nagyon felemelő élmény az emberi lélek számára a szép zene, és különösen is az orgonamuzsika. A lelkünk számára nem az a fontos, hogy szakértő füllel hallgassuk és elemezzük a zenét, hanem az, hogy a harmóniában fürödjön meg és engedjük áthatni az orgona zengzetes hangjával egész valónkat. Tehát mindenkit nagy szeretettel hívunk erre a jeles alkalomra, amelyet istentisztelet keretében tartunk, tehát igehirdetésre, igei meditációra, imádságokra is sor kerül.

Jelölő Bizottság

Szeretettel tájékoztatjuk kedves Olvasóinkat, hogy az egyházközség Presbitériumának és Képviselőtestületének 6 évre szóló mandátuma 1999. októberében lejár, ami azt jelenti, hogy ebben az esztendőben választással meg kell újítani a Presbitériumot és a Képviselőtestületet. Ezért a legutóbbi presbitéri és közgyűlés un. Jelölő Bizottságot, azaz a választásokat előkészítő bizottságot választott, akiknek tehát az a feladatuk, hogy begyűjtsék a gyülekezet jelöltjeinek nevét, akiket a különböző szolgálati pozíciókra érdemesnek és javaslandónak tarthatunk.

A gyülekezet tagjaihoz azzal a kéréssel fordulunk, hogy a Lelkészi Hivatalban szíveskedjenek olyan neveket leadni, akiket alkalmasnak találhatnak a következő 6 évre arra, hogy aktív presbitéri szolgálatot töltsenek be. A Jelölő Bizottság tagjai közt van Hivatalunk alkalmazottja, munkatársunk Fürst Enikő, akinél leadhatók a jelöltek, javasolt testvérek nevei.

Választók és választhatók azok a felnőtt és konfirmált testvéreink, akik az egyházközségnek rendes tagjai:

1. rendszeres istentisztelet-látogatók, azaz aktívan részt vesznek a gyülekezet életében,
2. akik pl. az Útmutató segítségével rendszeresen olvassák a Szentírást, azaz mélyebb lelki igényük van a hitéletre, az élő hitre,
3. akik rendszeresen élnek az Úr szent vacsorájával és
4. minden esztendőben rendezik az egyháztagság jogi feltételét, az egyházfenntartói járulékot.

Törvényeinknek van még életkorra való megjegyzése is, de ezt természetesen rugalmasan szeretnénk kezelni. Az is igaz, hogy egy-egy ilyen választás 6 esztendőre szól és emiatt is fel kell mérnünk emberi lehetőségünket, bár

az is igaz, hogy a fiatalabb életkorú is számolhat azzal, hogy esetleg - Isten akaratából - nem lesz módja a ciklust kitölteni. Az életkori javaslatot nem figyelmen kívül hagyva, mi elsősorban az előbb felvázolt 4 pontot tartjuk sokkal fontosabbnak: a jelölt 1. igehallgató-e, 2. igeolvasó-e, 3. úrvacsorázó-e, 4. egyháztámogató-e!? Szeretettel kérjük ezeknek a szempontoknak a megfontolását, tekintettel arra, hogy nem kis felelősség vállalni a presbitéri szolgálatot, mert akinek több adatuk, attól többet is várunk el. Isten segítségével az Új Presbitérium és Képviselőtestület iktatására össze kerülne sor, a reformáció ünnepének időszakában.

Mit is kell tenni a templomban:

Rövid vázlat a viselkedésről

Talán nem rossz jel, hogy az utóbbi időben - nehezen eljutva a kérdéshez - de többen is óvatosan megkérdezték, hogy mit is kell tenni a templomban, ha eljön valaki istentiszteletre?

Először is örömmel vettük a kérdést, hiszen ez annak a jele, hogy vannak - nem is kevesen - akiket érdekelne mindaz, amit Isten akar adni, csak nem tudják, hogy miként kell viselkedni egy templomban, mert nagyon nehéz azokat a primitív gátlásokat levetkőzni, amiket egy istentelen és anti-pneumatikus időszak a lelkekbe, szívekbe impregnált. Hiszen még sokak fülében az cseng, hogy a vallás, a hit tudományellenes, babonás, sötét valami, és még mindig lehet ilyen teljesen őskövelet szimplicista-leninista brossúra-szöveget hallani, hogy majd a tudomány bebizonyítja stb... Pedig ma már számtalan alkalommal lehet nagy tudósokat hallani, amikor mély és meggyőződéses istenhitűkről vallanak, csak ezeknek a nagy szellemeknek a meglátásai, felfedezései még nem jutottak el az utca emberéhez, és ez a nagy szellemi fáziskésés. Köztük az egyik legszebb nyilatkozat Max Plancktól való, aki a quantum-fizika atyja volt, és egyszer röviden, de tömören azt mondta, hogy a tudomány hit nélkül béna, a hit tudomány nélkül vak. A lélektan tudománya felől nézve pedig (és ezért is érdemes C.G. Jung-ra odafigyelni) egyértelmű, hogy a vallás olyan szellemi koordináta rendszer, ami nélkül eltéved az ember az anyag sűrű világában és képes önmaga alá süllyedni, azaz emberségét elveszítve embertelenné válni.

Ilyenek a temetésen a ravatalozó előtt, vagy a sír mellett a szertartás alatt izléstelenül és gátlástalanul cigarettázók, vagy hangosan szövegelők, de ugyanezt a jelzést adja a lelki környezetet szennyező, válogatás nélküli mocskos beszéd, a sokféle buta izléstelenség, amivel napjainkban találkozhatunk.

Mindezek miatt, és az egyén evilági és örök élete miatt is nagyon fontos lenne újra bensőségesen találkozni a hitélet, a vallásos élet kínálta lehetőségekkel és azokkal élni a lélek megtisztulása, megújulása érdekében. Egészen más annak az embernek a teherhordó képessége, feszültség-elviselése, probléma-megoldása, betegség elhordozása, konfliktus feldolgozása, akinek élő hit és siron túlnan mutató reménység él a szívében.

Mégis sokakat akadályoz az a tény, hogy nem tudják, miként kell viselkedni egy templomban, és mert finom és érzékeny a lelkük, ezért inkább tartózkodnak belépni oda.

Ebben segítenék egy nagyon egyszerű leírással, mert tulajdonképpen nagyon egyszerű ügyről van szó.

1. A templomba való belépéskor a férfiak leveszik a sapkájukat, a hölgyeknek ilyen kötelezettségük nincsen. Általában a küszöb átlépése után egy pillanatra megállunk, aminek kettős tartalma van: a./ kiléptünk a hétköznapi világból és beléptünk egy szakrális, tehát a szentségire emlékeztető térbe, azaz a lelkünket arra hangoljuk, hogy itt különösen is Isten akar megszólítani a szent igéjében, b./ a másik, hogy egyszerűen szétnézünk, hol foglaljunk helyet. Van, aki ilyenkor nagyon röviden, saját szavaival hálát ad, hogy eljöhett Isten házába (ez jelképes kifejezés).

2. Amikor belépünk a padba, akkor leülés előtt egy pillanatra állva maradunk, vethetünk egy pillantást az oltárképre, vagy az oltáron levő feszületre, és csendben imádságot mondunk, hogy legyen a számunkra valóban áldott az istentisztelet, azaz Isten igéje szólítson meg, hogy felismerhessük helyünket és helyzetünket az életben, azaz emberek közt és Isten színe előtt. Ilyen imádság-minta található az énekeskönyvünkben is, de szabad saját szavakkal is imádságot sóhajtani.

3. Elhelyezkedésünk után kikeressük az éneket, liturgiát, természetesen szabad szétnézni a templomban, szabad bölintással köszönni, és az sem tilalmas, hogy ismerős mellettünk ülőkkel egy-két szót váltunk. De az is fontos, hogy ez nem társalgás és nem az információcsere alkalmá, azaz hangos és folyamatos beszélgetés nem javallott, de ez nem jelenti azt, hogy néhány kedves szót ne váltsunk a mellettünk levőkkel.

4. Az evangélikus templomban általában ülve veszünk részt az istentiszteleten, de az igehallgatás mindig állva történik. Egyrészt könnyű követni a gyülekezet olyan tagjait, akik már jól ismerik ezeket a szokásokat, másrészt könnyű megjegyezni, hogy ha a lelkész azzal kezd, hogy "hallgassuk meg Isten szent igéjét a mai vasárnap vagy ünnepnap...", bejelenti az igehelyet, és ezt a bevezetőt mindig az a szó zárja le, hogy "következőképpen", s erre a nagyon régen használatos szóra automatikusan feláll az egész gyülekezet. Jelképes értelme van: Isten igéje előtt tisztelettel állunk meg.

5. Az Apostoli Hitvallás az első oltári szolgálatban a lekió (igeszakasz) után hangzik el, amikor áll a gyülekezet. Sokan nem tudnak mit kezdeni a kezükkel, már a legkülönbözőbb változatot láttam a zsebre téveltől a hátratevésig, vagy az egyszerű lógatásig - egyik sem igazán jó, hanem álltunkban izlés szerint magunk előtt összekulcsoljuk a kezünket, egészen az "ámen"-ig. Felállás még az áldásvételkor történik az istentisztelet vége felé.

6. Az istentisztelet végén megint van egy nagyon egyszerű ceremónia. Még szól az orgona, a gyülekezet tagjai a helyükről felállnak, s elindulásuk előtt egy rövid imádságot mondanak, saját szavakkal, amelyben megköszönik az ünnepélyes alkalmat és azt, hogy itt Isten színe előtt lehettek, akitől útmutatást és áldást kaphattak. Ez is nagyon rövid, természetesen igény szerint, de a legtöbb esetben egy kedves lelki sóhaj.

7. Kifelé menet szokás az un. perselyadomány, azaz egy bizonyos összeg elhelyezése a ládában vagy egyéb alkalmas helyen. Ennek is kettős funkciója van: a./ az egyházközség nagyon rászorul hívei anyagi támogatására,

hiszen pénzügyi értelemben elsősorban abból él, amivel a hívei támogatják, de b./ van egy lelki értelme is ennek az adománynak, úgy is mondhatjuk, hogy hálaáldozat, ahogyan Krisztus értem adta önmagát teljesen, én csak egy töredékes hálaáldozattal válaszolok. Figyelem, nem arról van szó, hogy "kifizetem" az Istent vagy az egyházat, hanem a hálaáldozat azt jelenti, így is kifejezem hálámat Isten szeretete iránt.

Gyülekezeti alkalmaink és jelentőségük

Majdnem minden Harangszóban megtalálhatók gyülekezeti alkalmaink, itt is közreadjuk, hogy emlékeztessen bennünket: bármelyikben részt vehetünk. Ezekre az alkalmakra nem egyszerűen csak a lelkész hív, hanem maga az, aki meg akar ajándékozni igazi szükségleteink szerint.

Minden *vasárnap reggel 9-kor* gyermek-istentisztelet - konfirmandus korig, de a kisebb gyermekek természetesen szülői kísérettel is részt vehetnek.

Minden *vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel istentisztelet* a felnőttek részére.

Minden *vasárnap 18 órai kezdettel* esti istentisztelet
Minden *kedden és pénteken reggel 8 órakor* reggeli áhitat.

Minden *csütörtökön 18 órakor* istentisztelet és utána lelki beszélgetés.

Vannak alkalmak az ifjúság számára: péntekenként délután 5-től a fiatalabb ifjúságot várjuk, szombatonként pedig az idősebb ifjúságé az alkalom este 7-től.

Az itt felsorolt alkalmakat a nyáron is megtartjuk, tehát szeretettel hívogatunk bárkit a neki megfelelő alkalmainkra. S itt szeretném jelezni az alkalmaink jelentését és jelentőségét is, hiszen nem árt, ha röviden, de tisztában lehetünk azzal is, milyen lehetőségeket takarnak ezek az alkalmak.

1. Isten igéjét kapjuk, amiben bármennyire is emberi a közvetítő eszköz, mégis Isten akar megszólítani különböző céllal. Pl. tükröt akar elénk tartani, hogy lássuk meg a saját valóságunkat, de Isten nagyon ismer minket, és lehet, hogy éppen vigasztalásban akar részesíteni, mert nagyon elkeseredettek vagyunk, vagy letörték, összeomlottak. De lehet, hogy figyelmeztetni akar minket - mindenesetre az egyik jelentése és jelentősége az alkalmainknak az, hogy Isten akar valamint velünk a szent igéjében.

2. Az sem elhanyagolandó, hogy különösen a hétköznapi alkalmak funkciója a közösség gyakorlása, mert lelkünk, életünk számára jó dolog valahova tartozni és ezek az alkalmak a szent közösséget kínálhatják, részben - és ez is fontos - a testvéri közösséget, részben - és ez a megtartó és áldó - az Istennel való közösséget. Természetesen a testvéri közösségnek nagyon nagy szerepe lehet az életünk számára, különösen a magánnyal szemben. Korunkban sokan panaszkodnak a magányra és a meg nem értettségre, és ennek következtében még jobban bezárkóznak, magukra maradnak. A hétköznapi alkalmak különösen is alkalmasak arra, hogy megélhessük az Isten családjának szent közösségét. És ennek komoly gyakorlati következményei is lehetnek, pl. egymás lelki vagy fizikai terhének a hordozása.

4. Kedves Olvasó! Nem szabad megfélekezni arról, hogy az örök életünkről van szó! Mindenkinek még ebben a földi életben felelnie kellene önmagának erre a kérdésre: "Hol töltöm majd az örökkévalóságot?" Mert a földi életnek ez az igazi tétje: üdvösség vagy kárhozat! Nehogy késő legyen!!!

Ezért is hívogatunk mindenkit nagy szeretettel abban a reményben, hogy sokan a szívükkel is megértik, mi az, amit nekünk Isten az egyházában végtelen szeretettel és türelemmel felkínál.

Levél szegedi hittestvértől

De mi lesz azokkal, akik nem hisznek?

"Húsvét óta készülök ezt a levelet megírni, amióta az Evangélikus Életben olvastam az "Értelmesen a feltámadásról?" c. cikkét. De a történetem igazából nem itt kezdődik. Április 2-án volt 3 éve, hogy Isten magához szólította férjemet. Én akkor a 'lélek kész, de a test erőtelen' tipikus példáját éltem meg. Igyekeztem elfogadni, amit Isten rám mért, de a szörnyű élmény a fizikai erőnlétemet támadta meg. Nem a hitem csökkent, hanem mintha Istenhez való viszonyom változott volna meg. Reggel és este olvasok Bibliát, imádkozom, a gyülekezetben szinte minden alkalmon részt vettem, mégis, mintha a mennyei Atya eltávolodott volna tőlem"

A levél szerzője pár sorban elmondja, miként küzdött azzal az érzéssel, hogy a szívét kiöntse, de szólni nem mert, alkalom pedig - találkozásunk ellenére - nem adódott a számára. S a folytatás: "Ez a húsvéti cikk a 'görceim' egyrészt feloldotta. Isten által vezérelt gondolat volt, hogy közzé tette, mert valóban sokak kérdése lehet. Én ugyan mindig hittem a feltámadásban, de azért sokszor gyötörtek kételyek, mint sok más embert is. Ezért is jelentett nagyon sokat cikkét olvasni a feltámadásról. Nagyon úgy éreztem, hogy ezt az írást olyanokkal is tudatni kell, akihez nem jut el az Evangélikus Élet." Itt a levél írója részletesen leírja, hogy a nyomtatásban megjelent cikket sokszorosította és sokakhoz eljuttatta, pl. egy bizonyos lakásszövetkezet tagjainak meghívója mellé tette, egy bp.-i katolikus karizmatikus bibliakörnek, többeknek is elküldte, természetesen az idézett cikk szerzőjeként örömmel vettem ezeket a szavakat: "A hatás, ahogy a visszajelzéseket kaptam, mindenki számára Isten felé mutató volt."

Ezután következik a levélnek az a része, amiért igazából közzé teszem ezt a megható levelet: "Bennem mégis nyitva hagyott egy kérdést (ti. a cikk). Egyetértek azzal, hogy a 'feltámadás... a szeretet kérdése'. Hiszek a feltámadásban és az örök életben, de a Biblia tanítása szerint ez nem lesz mindenki számára ugyanaz. Azok számára, akik hisznek Istenben és bűneiket a Megváltó Krisztus elé teszik le - egyértelmű a dolog. **De mi lesz azokkal, akik nem hisznek?** Mint minden családban, az én szeretteim között is vannak, akik nem hisznek." Itt következik egy személyes hangvételű felsorolás, hiszen hosszú szegedi szolgálatom miatt valamennyire ismerem a családot, majd a személyek szeretetteljes említése után ezt olvassuk tovább: "Családtagjaimat nagyon szeretem, és borzasztónak érezném, ha ők nem nyernék el a hitet és nem részesülének Jézus megváltó kegyelmében. Isten

örök boldogságot ígért az Őt szeretőknek, de *hogyan lehetnék én boldog, ha a gyerekeim unokáim vagy szeretteim nem nyernék el az örök életet?* Egyedül a Jn 16,23-ba próbálok kapaszkodni és szüntelenül imádkozom értük, mást nem tudok tenni. Azt hiszem, ez nemcsak az én problémám, lehet hogy ez is megérne egy cikket, vagy esetleg egy egész sorozatot, amit nevezhetnénk felnőtt hittannak is." Áldáskívánás és szeretetteljes befejezés után aláírás.

Nagyon nyugtalanító kérdés, hiszen ezt is a szeretet motiválja. Mert az idegen, aki hitetlen és Isten ellen prűszköl, vagy az idegen, aki Istent és mindent megtagadva ige és közbenjáró imádság nélküli pogány temetést kér, szíve joga, ha el akar kárhozni, nem lehet ellene semmit tenni, hidegen hagy bennünket. (A lelkész esetében ez sem teljesen így van, a lelkész lélekben szenved minden kárhozat felé tartó miatt.) De akiket szeretünk és mégsem jutnak el hitre - velük mi lesz? Érdemes és szükséges is erre a kérdésre a választ keresnünk - magunk és a szeretteink miatt. Az biztos, hogy erőszakkal nem lehet senkit hitre és üdvösségre juttatni, de szeretteink kapcsán érdemes az egykori bohém, erősen züllött életű ifjonc édesanyjának nevét és életét megismerni. A neve Mónika, és az ő fia volt ez a züllő ifjú és belőle lett Szent Ágoston! De nem magától, hanem óriási szerepe volt édesanyja kitartó és hűséges imaéletének, aki a többi a megváltó Úr Jézusra bízta. A levél írója is ezt a megoldást találja, nagyon helyesen - és a többi Istenre kell bízni!

Továbbra is adományok

Kedves Olvasók, nagyon köszönjük mindenkinek jó szívú támogatását, adományát annak érdekében, hogy gyülekezeti újságunk fenn maradjon. Addig tudunk megjelenni, ameddig elegendő adományokat kapunk a lap megjelentetéséhez. Örömmel jelentem, hogy egyelőre még létezni tud a lapunk és reméljük, hogy a szeptemberi szám is akadálytalanul jelenhet meg. Köszönjük sokak érdeklődését, emelnünk kellett a lap példányszámát, most már jóval 1.000 fölött jelenünk meg. Ünnepekörök függvénye, hogy a karácsony és a húsvét időszakában 1400 példány is elfogyott, talán az ünnep nélküli (csak évnnyitók vannak) szeptemberi számot valamivel kevesebben keresik, akkor - megfigyeléseink szerint - 900 - 1100 közt fogy el (mindig szükséglet szerint nyomtatunk).

Természetesen nemcsak az újságunk miatt fordulunk támogatásért testvéreinkhez, hanem épületeink miatt is, dologi kiadások miatt is. Ebben az esztendőben az egyik - sajnos - megürült, de hála istennek nemsokára betöltésre kerülő lelkészlakást kellett rendbehozatnunk, és ennek a bekerülési összege is nagyon jelentős volt, valamivel több mint 1 millió forintba került. Már majdnem készen várja a tavaly eltávozott Győri Gábor lelkész után Nagy Ervin testvérünket, akinek szentelése előre láthatólag július 4-én, vasárnap délután lesz, 4-kor. Kettős lelkész-szentelésre készülünk, hiszen - reménység szerint - Lázár Zsolt testvérünket is akkor szenteli fel D. Dr. Harmati Béla püspök úr a lelkészi szolgálatra. Lázár Zsolt testvérünk jelenleg a Szarvas Otemplomi gyülekezetben teljesít szolgálatot, valamint a vizsgáit teszi le, mint Nagy

Ervin testvérünk is. Imádságos szeretettel gondolunk rájuk.

Épületeinken még mindig van sok javítanivaló, ezért is szeretettel kérjük a testvérek anyagi támogatását is, annak mindkét formájában:

1. egyházfenntartói járulék, amelynek befizetése alapján tekinthető valaki választó és választható egyházközségi tagnak (régen adónak nevezték) és ez évről évre rendszeresen, önként megállapított összeg, de alapelvnek az évi kereset 1-2%-át szokás megjelölni.

2. az adományok, részben céladományok, mint a már említett újságunkra, vagy konkrét célokra (pl. oltárvirágra, úrvacsorai borra, fűtésre, világításra, javításokra, tatarozásra, mindarra, amire az egyházközségnek szüksége van). Ezeket hálaáldozatoknak is szoktuk nevezni, és van, aki rendszeresen ajándékozza az egyháznak, van aki alkalmanként.

A harmadik az istentiszteleti offertórium.

Köszönettel vettük a rendkívüli adományokat is, melyek nem a gyülekezeti életünkre vonatkoztak, hanem az árvízkarosultakat akarják segíteni. Több, mint 100.000 Ft gyűlt össze erre a célra.

Országos találkozó

1999. július 2-4. között Csömörön lesz az idén a következő (második) országos evangélikus találkozó. Gyülekezetünkben is többen jelentkeztek, hiszen szállás és az élelmezés miatt már le kellett adni a jelentkezéseket, bár még indokolt esetben utólag is lehet jelentkezni, azzal a lehetőséggel számolva, hogy esetleg már nem lesz hely. Áldáskívánással gondolunk az országos találkozóra.

MEGHÍVÓ

Szeretettel hívjuk a gyülekezet minden tagját TANÉVZÁRÓ istentiszteletünkre, május 30-án de. 10 órára templomunkba.

Óvodásaink a tanult bibliai történetek közül mutatnak be egyet, sok-sok énekkel, játékos mozdulatokkal.

Áldott és szép alkalom lesz ez az istentisztelet, találkozási lehetőség a szülők és a gyülekezet számára.

Tájékoztató

Június 2-án, szerdán, délután 5 órakor tartjuk tájékoztató szülői értekezletünket a hozzánk beiratkozott gyermekek szüleinek. Ilyenkor mutatjuk be óvónőinket, óvodánkat.

Ekkor tájékoztatjuk a Kedves Szülőket arról, hogyan szeretnénk a gyermekek egyházi nevelését megvalósítani.

Megbeszéljük, hogyan készíthetjük fel érzelmileg a gyerekeket a szülők az óvodai évekre. A kapcsolatfelvétel első lépcsője után a családok látogatása a következő találkozási alkalom, amikor az óvó nénik és a gyerekek megismerik egymást. A nyár folyamán folyamatosan lehetőséget biztosítunk arra, hogy a szülők és gyermekeik meglátogathassanak bennünket, ismerkedve az óvodai környezettel.

Ezen a szülői értekezleten a szülők tájékozódhatnak arról is, milyen személyes felszerelésre van szüksége óvodás gyermeküknek. Ezt azért tartjuk fontosnak, mert így egy egész nyár áll a család rendelkezésére, hogy fokozatosan megvásárolhasson mindent.

Ezen az értekezleten találkoznak óvodánk lelkesével a szülők. Tehát megtörténik az első kapcsolatfelvétel a szülői ház és a gyülekezet között.

NYÁR A HAJNAL ÓVODÁBAN ...

Az idei tanév vége nevelőtestületünk számára nem a várva várt pihenés heteit jelentik majd, hiszen óvodánkban hatalmas felújítási munkálatok kezdődnek.

Az országos egyháztól kapott támogatás az elavult kazánok és vízmelegítők cseréjét teszi lehetővé. Erre nagy szükségünk van, mert a legnagyobb téli hidegben az elmúlt télen kétszer is leállt a kazánunk, veszélyeztetve működésünket. Reméljük, hogy a korszerű berendezések takarékos energia-felhasználást is jelentenek majd.

Óvodánk vizesblokkjainak, konyháinak felújítása bajor támogatásból fog megvalósulni. Ezek a munkálatok május 31. után kezdődnek. A gyerekek víztakarékos, esztétikus mosdókat vehetnek birtokba az ősszel.

Udvarunk átalakítása kertépítő mérnökünk, Herbert Österreicher segítségével, tanácsaival, ötleteivel valósul meg, folyamatosan. A földmunkák és a járdák, pihenőhelyek elkészítése várhatóan júniusban befejeződik.

Szeptemberben szeretettel meghívjuk és várjuk újra a gyülekezet vezetőit, presbiter testvéreinket és minden érdeklődő gyülekezeti testvért, hogy látogasson el a megszüpült, felújított Hajnal Evangélikus Óvodába!

Révészné Tóth Erzsébet
óvodavezető

ÚJ ÉLETRE TEREMTETT BENNÜNKET AZ ÚR

Megemlékezés a szarvasi egyházmegyei csendesnapról

Május 1-jén a Nyugat-Békési Egyházmegye evangélikus egyházközségeinek lelkipásztorai és gyülekezetünk tagjai találkoztak egymással.

Nobik Erzsébet és Deme Zoltán, a szarvasi - immár 282 éves - evangélikus egyházközség lelkészei a DATE Mezőgazdasági Főiskolán fogadták a vendégeket.

A csendesnap megnyitó áhítatát Ribár János esperes tartotta. "Ha valaki Krisztusban van, új teremtés az" - hangzottak Pál apostol szavai, melyek az ünnepnap belső, lelki tartalmát adták.

Deme Zoltán, az Újtemplom lelkésze kedves, közvetlen hangon szólt a több száz részvevőhöz. Imájában azért fohászokodott, hogy legyen erönk a megújuláshoz...

A Pesterzsébeti Egyházközség lelkipásztora tehetséges, hitben erős fiatalokkal érkezett, akik a teremtéstörténet hét napját dicséret és modern, civilizált korunk emberellenes, a természet és a szellem kinceit megrontó, romboló folyamatairól énekeltek, és idézték a próféták, valamint az apostolok szavait. "Ne tévesszenek meg bennünket a hazugságok, ne hagyjuk magunkat manipulálni, mert akaratlanul is könnyen a rossz áldozataivá válunk" - kérlelt bennünket Györi János Sámuel lelkész.

A templomokat látogató hittestvérek szíve legyen tele az Úr Jézus Krisztus szeretetével. Tudjunk hálásak lenni akkor is, ha bánatunk, gondunk, veszteségünk van. Imádság, bibliaolvasás segítségével kell megújulnunk napról napra, mert "az ember lelke akár a víz, az égből hull le, az égbe tör fel." (Goethe idézet).

Nobik Erzsébet - a tudós pap, Tessedik Sámuel irányításával felépített 210 éves Ótemplom lelkésznöje - az istentiszteleten a következő gondolatokkal gazdagította lelkünket: "Új erővel, új reménységgel tölt el bennünket hitünk Jézus Krisztusban. Általa az Úr új békességre szabadít el minket. Ragyogjunk fel ebben a kegyelemben."

Az úrvacsoravétel örömeivel, a szeretet, a befogadás melegével, a lelki tisztaság felemelő boldogságával vettünk búcsút a szarvasi testvérektől mi is: tisztaföldváriak és martfűiek.

Tóthné Dr. Gallyas Katalin

A beszámoló írója tehát martfűi testvérünk, aki elküldte a helyi újságuk (MÁS) számára írott kedves beszámolóját, ezt vettük át, hogy a Harangszóban is megemlékezzünk erről a valóban nagyon szép alkalomról.

(Szerk.)

**Oláh András:
ki mossa ki a világ szennyesét**

*ki tartja ébren a csillagok tüzét
halakat ki ad az óceánnak
ki sarjasztja a rétek dús fűvét
és az erdőben ki nevel fákát*

*hegyeket ki emel porból és kőből
ki fest színeket a szivárványra
koszorút ki fon akáctövisből
aföld sebhelyes vérző homlokára*

*ki tanít hinni és szeretni egymást
ki sug az alvók fülébe álmat
szitkoló szájából ki old fel átkot*

*égő szemmel félőn vagy haragvást
a kígyók fejét ki tapossa szét
s ki mossa ki a világ szennyesét*

Megjelent a martfűi MÁS című újság 1999. május 13-i számában a 7. oldalon.

TÖBBEN VAGYUNK, EGYRE TÖBBEN

Beszélgetés Sinkovits Imrével hitről és hűségről

Részletek az "Új ember" katolikus hetilap 1999. április 4-i számában a 7. oldalon megjelent interjúból, a híres művész, Sinkovits Imre szavait idézzük:

"Drága szüleimnek, elsősorban édesanyámnak köszönhetően a nagyhét lelkiségét gyermekkoromban pontosan végig tudtam élni. Ennek az élménye megmaradt bennem, később pedig erősítette és táplálta bennem a cserkészzet."

"Azután elérkezett 1945, az orosz megszállás ideje. Ebben az évben a virágvasárnap egy osztrák határ melletti faluban ért, ahol keresztszüleimnél menekültekként húztuk meg magunkat szüleimmel. A virágvasárnap passióban még Péter apostolt énekeltem: ha meg kell halnom is veled, nem tagadlak meg. A passió másodszori bemutatására már nem kerülhetett sor, mert a feltámadási körmenet helyett bejötték az oroszok a faluba.

Emlékszem, harmadéves színiakadémista koromban is passiót énekeltem az Újlaki (katolikus) templomban. Egyesek szerint azóta sem hallottak ilyen Jézust. Nemcsak a dallamot énekeltem ki, hanem átéltem az emberi-krisztusi sorsot - nyilván ezt érezték meg a résztvevő öbudaik hívők.

A fényes szellők nemzedéke azonban az ilyen szerepléseimért diákfegyelmi bizottság elé állított, amely elmarasztalt. Klerikális reakciónak, nacionalistának, irredentának, sovínisztának neveztek; minden voltam, csak új típusú szocialista ember nem - aki nem is akartam lenni."

"Az összetartozás érzése: napjainkban különösen is fontos ennek erősítése, fel kell hívni rá a figyelmet, s minél több embert hívni a nyájba, ahol nem kell félni, mert velünk van a gondoskodó pásztor. Természetesen nem lehet mindent a pásztor gondjára bízni, nekünk is cselekednünk kell."

"Madách Imre Mózással mondatja el abban a drámájában, amelyet 22 esztendőn keresztül közel 800 alkalommal játszottam: a hit és a hűség tarthatja csak fenn népét nemzetünknek... Mostanában olyan idöket élünk át, s ki tudja, mi vár még ránk, amikor egyre inkább előtölkodik a gondolat, s kérdés - válasz formájában élére áll: csak ez a földi lét a maga materiális, anyagiasság szemléletével, az élvezetek hajszolásával, a pénz, mammon imádatával - csak ez van? Ne lenne egy tisztább, emelkedettebb, egy értékeesebb valóság és rend? Csak ez a földhöz ragadt önzés?"

Természetesen adódik a válaszmom: igenis létezik egy magasabb rend."

"Jó néhány alkalommal adódott olyan helyzet életem során, amikor úgy éreztem, abból az állapotból nem lehet fölállni. A személyes és a közösségi sors - ilyen kort éltem meg - összekapcsolódott. Mindig a másfajta szenvedéseket emlegetik a II. világháborúval kapcsolatban, de arról nem esik szó, mit érzett a magyar lakosság, amikor a szovjet hordák elfoglalták az országot. Rettegtünk, félve szorongtam nőrokonaimért, hozzátartozóimért, s ők pedig értem rettegték, mert lakli gyerekként nagyra nőttem, s egy utcai igazoltatásnál azt gondolták, civilbe öltözött katonaszőkevény vagyok. Falhoz állítottak, ki akartak végezni. Drága Jó Istenem azonban velem volt, nem engedte, hogy megöljenek, mert úgy gondolta talán, neki még valami más elképzelése van velem, minthogy holtan csúszsak le gyerekként a fal mellett a Vas megyei faluban."

"A Jóisten kegyelmét a későbbiekben is sokszor éreztem nehéz helyzetekben. 1956-ban, illetve a forradalmat követő

megtorlás esztendeiben ismét elcsüggedhettem volna, de a Jóisten nem engedte. Olyan szüleim voltak és olyan feleségem és gyermekeim vannak, akik velem együtt vállalták akkori sorsunkat, nem zsörtölődtek, amiért nem jutott sem erre, sem arra, hanem szinte büszkén viselték állapotunkat. Érezték ugyanis, hogy az igazságért, az igazság melletti kiállás miatt kell szenvednünk... Amikor ismeretlen barátaink megtudták, hogy nehéz helyzetbe kerültem, minden reggel az ajtónk elé a küszöbre tettek le 2 liter tejet és egy zacskó péksüteményt vagy kenyeret. Több mint 1 éven keresztül. Ez a Jóisten működése volt a földi életben, az emberi összetartás, a keresztyéni hit erejével."

"2000-ben olyan keresztyén Magyarországot kell újraépítenünk, ahol nem a koporsókészítő, hanem a bölcsőfaragó mesterség lesz a jövedelmező szakma." e.i.

Köszönjük az "Új ember" katolikus hetilapnak ezt az interjút.

Kántorképző tanfolyam indul Orosházán!

Időpontja:

1999. júl. 11-24.

A költségekhez való hozzájárulás:
10000,- Ft.

Az I. részlet piros székken kell befizetni a lent megadott címen.

**Az I. részlet
5000,- Ft**

ebből foglaló 2000,- Ft, a fennmaradó 3000-et visszamondás esetén megtérítjük.

Jelentkezési feltételek:

- Felvételi kérelem,
- önéletrajz,
- (kivéve azoknak, akik már részt vettek tanfolyamainkon)*
- lelkesítő ajánlás,
- az I. részlet befizetését igazoló csekkszelvény beküldése.

Jelentkezési határidő:

1999.
jún. 11.

A felvétel a jelentkezési sorrend és a feltételek teljesítésének függvényében történik.

Tanfolyamainkon hangszeróra, szolfézs, énekóra, stb. mellett orgonahangverseny, több játék, vetélkedő és természetesen templomi szolgálat gazdagítja a napi- és hetirendet.

Bibliai témánk Mózes I. könyve lesz. A könyvvel kapcsolatban az élet nagy kérdéseire kapunk választ:

Teremtés és/vagy evolúció? Miért teremtette Isten az embert? Van-e értelme az életnek? Miért engedi meg Isten a szenvedést? Miért van halál? Hogyan lehet értelme az életnek? Isten szerető Isten-e, vagy az igazság istene? Miért jött el Jézus Krisztus? Mai társadalmi, szociális és egzisztenciális problémáink összefüggnek-e az I.Móz.-ben leírtakkal? Van-e megoldás ezekre?

EVANGÉLIKUS KANTORKÉPZŐ

Levelezési cím: Széll Éva 1195. Budapest Nagysándor József u. 41. Tel:06 1 / 3780-859

"Krisztus beszéde lakozzék bennetek gazdagon, minden bölcsességben, tanítván és intvén egymást szótárolással, dicsőítéssel és lelki énekekkel, bális engedve az Úrnak!" Kol.3,16.

GYÜLEKEZETI HÍREK

KERESZTELÉS

Szabó László és Hamvasi Marianna leánya: ANNAMÁRIA 1999. március 21-én

Hruskó Csaba és Gömöri Judit fia: CSABA 1999. április 4-én

ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN A GYERMEKEKEN ÉS CSALÁDJUKON!

HÁZASSÁGKÖTÉSEK

Sebestyén Gábor és Kis Katalin 1999. március 20-án kötöttek házasságot

Bakos Mihály és Dimák Margit 1999. április 17-én kötöttek házasságot

Barta János és Király Irén Margit 1999. május 7-én kötöttek házasságot

Somogyi Géza és Bikádi Éva 1999. május 8-án kötöttek házasságot

Bartos László és dr. Tihanyi Krisztina 1999. május 8-án kötöttek házasságot

ISTEN VEZESSE ÉS IRÁNYÍTSA ŐKET ÉLETÚTJUKON ÉS SEGÍTSEN MEGTARTANI FOGADALMUKAT!

TEMETÉSEK

1999. március 3-tól 1999. május 12-ig

Verók Istvánné(Kozma Rozália 76), Kerekes György (62), özv.Szokolai Antalné(Szabó Irén 79), Pataki József(46), Berta Kálmán(88), Árgyelán József(86), Kovács Mihályné(Benkő Rozália 92), Domján János(67), özv.Horváth Józsefné(Héjjas Zsuzsanna 78), Szabó Pál(88), Vámos Jusztina(59), Dénes Ferencné(Görbics Etelka 66), Dr.Mareczky Béla (80), ifj.Aracs Mihály(42), Szita Imre(84), Szelezky József(82), Csáki János(65), Páli József(87), Bazsali Imréné(Pataki Róza 98), Tóth Imre(54), Nagy Gyevi Imre(76), Pető Istvánné(Dénes Julianna 87), Rebrantova Valerija Jemeljanovna(47), Marton Ferenc János(41), Török Elekné(Ignác Mária 86), Tóth Lídia(80), Kiss Antal(49), Tóth Antal(76), Budai Ferenc(75), Balda Ferenc(70), Magyar György(72), özv.Gerencsér Kiss Józsefné(Dénes Erzsébet 89), Huszár Károly (79), Tóth Benedek Imre(90), Sándor János(58), Gombkötő Irén(68), Zsíros János(68), Berke Lajos(50), Szász János(60), Csapó Józsefné(Stefanik Zsuzsanna 41), Szokodi Kálmán(78), Sonkolyos Jánosné(Zsodony Erzsébet 91), Gulyás Sándorné(Koncseg Róza 94), Farkas Ferenc(58), Ujj György(73), Molnár Lajosné(Szokolai Julianna 69), Csepregi János(91), Cziráki Lajosné(Sánta Piroska 79).

“A VILÁG ELMŰLIK... DE AKI AZ ISTEN AKARATÁT CSELEKSZI, MEGMARAD ÖRÖKKÉ”

(1.Jn.2,17)

HARANGSZÓ ÚJSÁGUNKRA A KÖVETKEZŐ TESTVÉREK ADAKOZTAK

1999. március 3-tól 1999. május 12-ig

Pipis Sándorné	500	Bánki H. Jolán	1000
Káta Mihályné	1000	Csomor Józsefné	1000
Tóth Lenke	2000	Szemenyei Józsefné	1000
Németh Ferencné	500	Szepesi Dezső	1000
Holecska Sándorné	200	Dr. Misurda Mihályné	1000
Dr. Kiss A.Sándor, Szeged	1800	Németh Lászlóné Tótkomlós	1000
Nagy Lajos és neje	1000	Fábi Ilona	1000
Györgyi Bálint és neje	1000	Gyömrei Mihályné	1000
Ev.Ált.Isk.és Gimnázium	4000	Török Sándor	5000
Bor Károlyné	1000	ö. Kiss Józsefné	1000
Király Ferenc	1000	Név nélk. de Istennél	
Kiss Józsefné	500	tudvalévő adomány	1000
Tóth B. Józsefné	1000		
Tarr István	1000		
Ádász Ferenc	500		
Balogh Sándorné	500		
Zsíros Ibolya	800		
Éliás Béla	2000		
Nagy Sándorné	1000		
Csepregi Imréné	1000		
Ev.Hajnal Óvoda dolgozói	2200		
Bertha Imre	500		
Rédai Ilona	1000		

KÖSZÖNJÜK! ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN AZ ADAKOZÓKON!

Orosházi Harangszó Kiadó: Evangélikus Egyházközség, 5900 Orosháza, Thék E. u. 2.
Felelős kiadó: Ribár János lelkész, esperes.
Társzerkesztő: Koszorús Oszkár presbiter.
Készült az INICIALE BT nyomdájában, Orosháza.